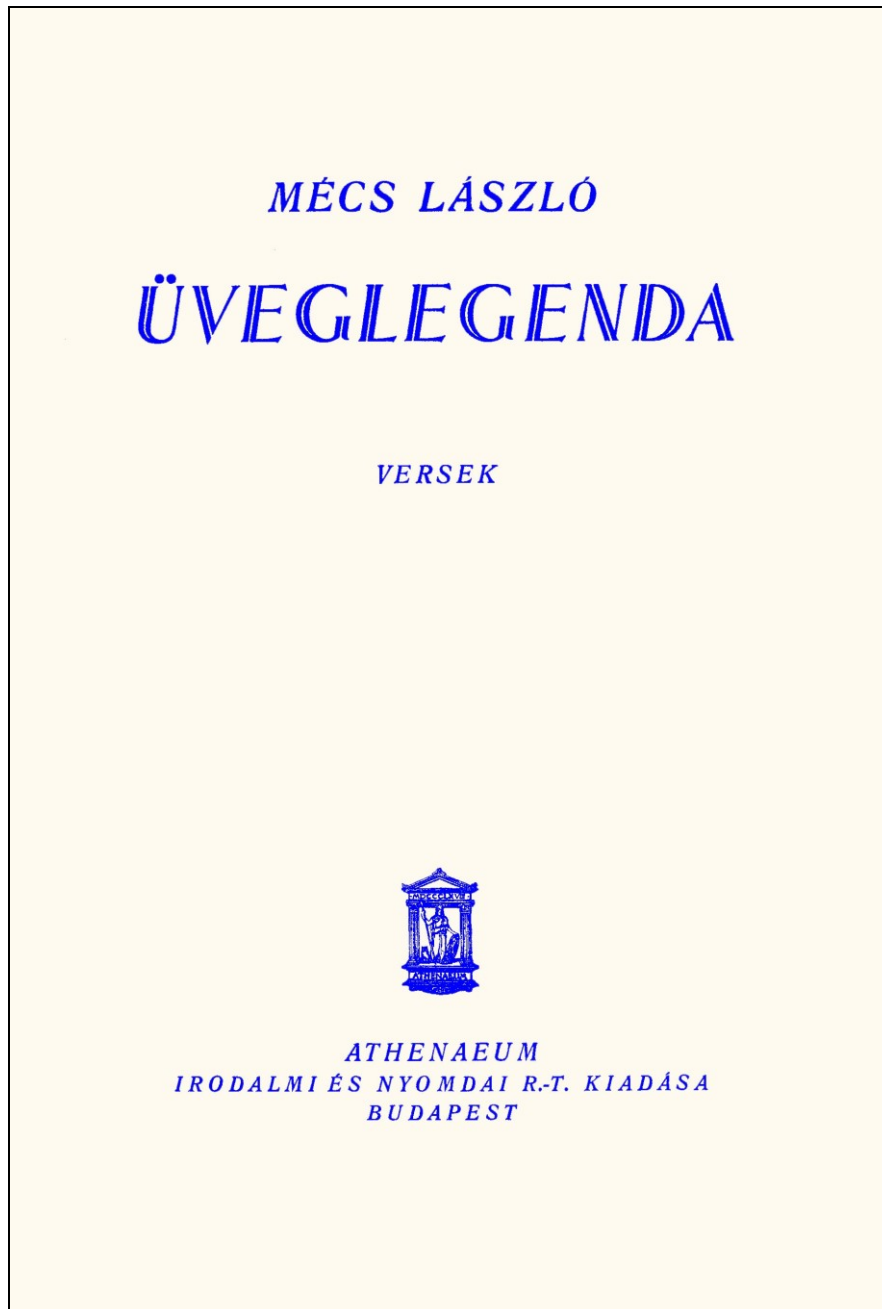

Mécs László

Üveglegenda

mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyarnyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Impresszum

Mécs László
Üveglegenda

Nihil obstat
Jasoviae, Anno Domini 1930, die 23. oct.
Ervinus Karsai
censor premonstratensis

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció az azonos című könyv elektronikus változata. A könyv 1930-ban jelent meg az Athenaeum kiadásában. Az elektronikus változat a Gödöllői Premontrei Perjelség engedélyével készült. A könyvet lekipásztori célokra a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár szabályai szerint lehet használni. Minden más szerzői jog a Gödöllői Premontrei Perjelség tulajdonában marad.

Ennek az elektronikus kiadásnak a szövegét Szabó L. Éva vitte számítógépbe.

Tartalomjegyzék

Impresszum	2
Tartalomjegyzék	3
A versek betűsoros rendje kezdősorok szerint.....	5
Üveglegenda	7
Vigyázz-állásban.....	8
Valami készül.....	8
A hős	9
Örök Kolumbus.....	11
Jégember	12
Vigyázz-állásban.....	13
Titok.....	14
Ne jöjj ma hozzám!.....	15
Hol alszol cinke?.....	16
Legenda.....	17
Szüret	18
Az élet és az emberek	19
Szabó Pista anyja	19
Az álmok hegye	20
Adjatok, adjatok, mit az Isten adott	21
Kecskeméti emlékkönyvbe	23
Az élet és az emberek	24
Betegségben	26
Májustól novemberig	28
Csak azért is dongó!.....	29
Búcsúfia	31
Meseillusztráció	32
A kirándulás elmaradt.....	33
Az öngyilkos halotti beszédje	33
Szegény nádi rigó!	34
„A kárpátokban megvakultam”.....	35
Tél. 1930.	36
Bolond világ ez, Április	38
Carmen saeculare	39
A kirándulás elmaradt.....	40
Bűnbeesés előtt	42
Anyák litániája	42
A gyermek játszani akart	43
Esti imádság	44
Vagyok a magam gyereke.....	46
Bűnbeesés előtt	47
Vers	48
Szerelmesek	49
Pirók.....	51
Nótás Julis.....	52
Schumann: Träumerei.....	53
Ó diákkori szerelem!.....	54

A csend völgyében.....	55
Imádság örök gyermekségért	56
Egyszerű falusi hid.....	57
Üdvözlégy testvér, szent titok, tükörkép!	57
Az utolsó jázminbokor.....	59
A pátriárka	60
Élünk ám még cimborá!	61
Angyalainak parancsolt felőled!	63
Őszi látogatás	64
Világnyelveket tanultam	65
Tavasza télben.....	66
A költő	67
Egyszerű, falusi híd.....	68
Hajszálnál finomabb fonalon	69
Hajszálnál finomabb fonalon	69
Babonás csend.....	70
Dér.....	71
Nem hiányzol majd senkinek!	72
Nem!	73
Holdkóros arccal lépeget a csend.....	74
Kifele az erdőből.....	75
Ködben.....	76
Elégia	77
Számadás.....	78
A lélek lassan emlék-múzeum lesz	79
Megdicsőülés	81

A versek betűsoros rendje kezdősorok szerint

A céltalanság fái közt bolyongtam,
A Gyermek: ami féltett mindenünk
A Halál füttyörészett, mint a részeg:
A hold az égen már magasan fent volt.
A hold feljött mint jég-korong, hogy megfagyassza a világot,
A kompon állok. Lassan hajt a révész.
A pap pakkolta szereit. Anyja az ágy fölé dőlt,
A szilvafámra szállt egy vén pirók
A szőlőhegy pár napja jaj de vén lett!
A tél nem tréfál. Tart. Kemény. Konok.
A vonat futott. A kupé-dobozok
Arca piros-pozsgás, hímes mézeskalács, nem démoni varázs.
Az éj gonosz volt: megfakult a táj.
Az élet jár, kel, célok lába futkos,
Az esti Város hullámszik, morajlik,
Az Idő karavánt hajt, fut sok tevéje:
Az izgalom megszállta a falut.
Az Úr Isten hat napig fabrikált a Földön,

Csavargó ment az ég alatt. Mentéje rongyos ég-darab,

Egy hidat láttam Mármarosban: felépült cifrán, vasbetonból,
Emlékeztek az anyai álmok folyójára?
Ettől a csendtől meg lehet süketülni.
Ez jól van így. Megvolt leszámolásom.
Éj. Budapest.
Én lefekszem ágyacskámba,

Felértem már a dombtetőre. Mi jön még? Tán egy kis szünet.

Harmincon túl
Harmincöt éve, hogy kiránduláson
Hogy tetszett nékem Kecskemét? Vagy egy félszáznyi városon

Igen, az élet vizei kiáradtak a véreső miatt.

Kertem havas, nem izgul és nem érez:
Kihívó melle, vérlázító szája,
Kritikusok kidobolták

Latjatuk feleim zümtükkel mik vogmuk, mi vagyok:
Leszállt az édes májusvégi alkony,

Ma láttam menni őt:
Május volt. Kis kertemben álltam
Megtetheném, amit a méh: ha meglepi egy bösz vihar,

Megúntam az elaggott Európát,
Megyünk, megyünk. Kálváriázunk. Valaki vágyik ránk, akarja.
Mi hajt vitorla-szárnyakat?
Mint ellenséges repülőgép, gólya kering a levegőben,
Mint más madár, úgy éltem én is:
Mint minden embert, épúgy szülte őt
Mise után egy néninek szeme ragyog,

Nádi veréb raccsol,
Ne jöjj ma hozzám,
Nem is régen nem éltél. Már jó pár ezer éve

Ó életem folyója! Kiszedtem a hínárját:
Ó tavasz! Minden mesébe-mártott, minden oly meleg,
Őszi fák közt járok. Csend. Halál. Gyászpompa.

Rég!
Rögök között gubbasztott a pacsirta,

Sem sivatagban, sem őserdőben nem lakott,
Semmi se történt,
Sok a jaj, sok a baj! S ha jól megy minden,
Sok ember így van: pillangóra pillant

Ugy feküdtél a földben, mint márványban az Eszme.

Vágyak piros pünkösdjén mi ültettük titokban
Valaki mondta: (próféta, költő vagy bolond)
Virág voltam a tengeren

Zárdista lány. Megjött. Szivárvány áll a ház fölött.
Zsidóország felett Sion hegy, Görögország felett Olymp állt

Üveglegenda

Sem sivatagban, sem őserdőben nem lakott,
emberi örömök alá máglyákat nem rakott,
ruhája rendes volt s nem csupa folt
– és mégis, mégis, mégis remete volt.

Haját megfésülte, fehérneműt váltott,
kalapjához tűzött jószagú virágot,
nem hervasztá orcáját, mint az őszi hold
– és mégis, mégis, mégis remete volt.

Járt a munkásokhoz, járt a szántókhoz,
járt menyegzőbe, temetésre, tengeri-hántókhoz,
ragyogott szeme, ha harmonika szólt
– és mégis, mégis, mégis remete volt.

Nem volt rejtély, titok: mindenki megnézte,
mindenki szerette, mindenki becézte,
meleg, virágos ág volt, nem suta-holt
– és mégis, mégis, mégis remete volt.

Nézte, szagolta, ízlelte, tapogatta
a százsínű, százízű, százhangú világot s hallgatta,
tudta, mit árul ezer emberi szív, ezer emberi bolt
– és mégis, mégis, mégis remete volt.

Lakott Berlinben, Budapesten, gazdagban, páriában,
lakott Erdélyben, erdőben, Pálban, Gyulában, Máriában,
ezerhúrú hárfája ezreknek szólt
– és mégis, mégis, mégis remete volt.

Ölelni akarta ezer édes inda,
de üvegbura védte, üveglegenda,
átlátszó magánya mindig ráhajolt
– és azért mindég, mindég, mindég remete volt.

Vigyázz-állásban

Valami készül

Mint ellenséges repülőgép, gólya kering a levegőben,
kémelek, s mint összeesküvőtől, tán kémjelentést vár ma tőlem.
Titkon romantikus ruhában rohambrigádok jelre várnak:
vetés-, virágcsirák csapatja, csapatja millió madárnak,
hogy meghódítsák a világot egy forró éjjelen vitézül.
Tavaszsország számára valami készül.
Valami lesz.

Vénus pávája hegyre-völgyre széjjelteríti színes farkát;
szellemi szőnyeg, szőttesében virágok vannak, tarka-barkák.
A páva farkán lépegetnek kart karba fűzve mátkapárok,
szem szembe néz, s egyik se látja, hogy ott fut a fekete árok.
Mézes virág a szó, tekintet s a lelkük részeg égi méztül.
Emberország számára valami készül.
Valami lesz.

Egy Hős portyázni vágat, várja, hol int feléje új kalandja
és megjelen a tiszta égen a Szentlélek fehér galambja:
a Hős megfordul villámgyorsan, otthagya minden színes útját,
merészen önmagába indul és ásni, ásni kezdi kútját
a Sivatagban. Szeretője, szülője hívja, – ás vitézül.
Isten országa számára valami készül.
Valami lesz.

A hős

Mint minden embert, épúgy szülte őt
az anyja, kínból és kétségbeejtőn.
Regényét kezdte a hegyoldalon:
minden embersors ott indul a lejtőn.
Ő is szopott, mosolygott, ordított,
míg felnőtt, s lett belőle Hős, Titok.

Törvény: a lejtőn lakni nem lehet,
se kételtűen jobbra, balra menni,
a válaszút ez: föl, vagy lefelé,
vagy hősnek lenni, vagy embernek lenni
s habár kacagják, mint az esztelent:
a szikla-útra lép a Hős, a Szent.

Lent várná jó polgári nyugalom:
liget, melyet a vágy színesre festett,
hírnév, aranyra, csókra váltható,
fehér és rózsás édes asszonytestek
párnáza álmok ágya odalent,
– s a meredekre kúsz a Hős, a Szent.

Lefelé húzza teste és esze,
a hirhedt, vad, nehézkedési törvény,
ezrek példája, vérrokon, barát
csábítja, vonzza, húzza, ám kitörvén
a bűvkörből, mely várja odalent,
a csúcs felé erőlködik a Szent.

Az ördög színes lasszókat dobál:
csábos zenét, hanglasszót két fülére,
szemére szépségszalagot hajít,
vad vágyakat viháncoló szívére,
a színes lasszók húzzák lefelé
– s a Hős, a Szent csak lépked fölfelé.

Négykézláb kúszik, talpa, körme nincs,
a meredekre hull a könnye, vére;
víz nincs, kenyér nincs, védő szőrme nincs,
eső is, jég is záporoz fejére,
– s ragadja cél-sejtő önkívület,
holdkórosság, hétszer-szent örület.

Se férfi már, se nő már, nincs neme,
nem fogja a nehézkedési törvény!
Két karja szárny lett, szeráfi zene
a suhogásuk, míg repül kitörvén,
a légkörből oda, hol élni fog
örökké a földből nőtt Hős, Titok.

Örök Kolumbus

Megúntam az elaggott Európát,
felmérve már a dombok, völgyek, rónák,
– üzengetnek a végtelen vizek.
– Hiszek!

Felbontva, felboncolva, kiismerve
a föld, a test, az út: nincs menni merre
s a kisajtott rög álmod nem fizet.
– Hiszek!

Az országok határai lezárva:
a Szerelemnek, Pénznek van határa,
a Tudomány bort papol s nyújt vizet,
– Hiszek!

Nincs merre menni, csak a Végtelennek!
Rongyos hajóján semmi-életemnek
Európából vágyakat viszek.
– Hiszek!

Parton kacag a világ Fejedelme,
kétely-szeleket kacag a fejemre,
de én szelem a végtelen vizet.
– Hiszek!

Valahol lenni kell egy új világnak:
a viharban világító virágnak,
szagos örömnök szirmával izent.
– Hiszek!

Bajtársaim nem egyszer lázadoznak:
a józan ész, a test, de a koboznak
húrján zenélem: újat merni szebb!
– Hiszek!

Valóvá vált már sok vágy, földi álom,
szent ösztön hajt, megyek, míg megtalálom
s lesem az iránytűvé vált szívet.
– Hiszek!

Abszurdum, észfeletti, lehetetlen,
akár az Isten-kisdéd Betlehemben.
Új földet rejtnek abszurdum-vizek.
– Hiszek! Hiszek! Hiszek!

Jégember

Ez jól van így. Megvolt leszámolásom.
Jó vándorolni vénként Jégországban,
hol nem fakadnak földi vágyak, álmok,
jó menni, menni mint az angyalok,
érzéstelen és szenvedélytelen.

Jégcsap-szakállt eresztett gyermek-állam,
jégcsap-szemöldök nőtt a homlokomra,
jég-kagyló nőtt rubintos gyöngy-szívemre
s páncélos jég-subában ballagok,
mint jég-kedélyű vidám jégapó.

El nem fecsérelt ifjú lángolások,
fojtott tüzek szunnyadnak bennem, mint az
alvó vulkánban lávás lázadások,
– de fogja őket jégpáncél-subám
és csend van, rend van és ez jól van így!

És jég az ég és jéghegyek vigyáznak
és nem repülhet erre a madár sem
és jégen döng a láb zsoltár-ütemben
és zeng a jég-út mint jég-zongora
és zeng a jég-ég és a jéghegyek.

De néha mint lidérces rózsabokrok:
a megvalósult vágyak, ifjú bűnök
s a soha át nem élt erdőnyi vágyak
gyökértelenül, mint a délibáb,
a jégre nőnek és kísértének.

Valami pajkos illat csiklandozgat,
egy dévaj kéz cibálja jég-szakállam
s a fojtott lángok bennem felmorognak.
De a lidércre keresztet vetek
s végigver rajta vastag jég-botom.

Mert így van jól és így kell megmaradnom,
míg véget ér az útam Jégországban
s vulkánosan egyszerre égre robban
a lelkem mint egy szűz és tűz-menyasszony
és örök csókra vágyva égbe száll.

Vigyázz-állásban

Ó tavasz! Minden mesébe-mártott, minden oly meleg,
a föld, az ég, a füvek, a falevelek
minden oly kacajjal kicsattanó, pirosposzsgás, pajzán,
pufók angyalok lovagolnak felhő-báránycák rajzán
– s én a kertemben kemény vigyázzban járok: egy! kettő! egy! kettő!

Az almafák bolondos, báliruhás fehérnépek,
szeretnék nekik cigánykereket hányni, gyerekeset, szépet,
szeretnék tótágast állni, közöttük kézenállva végigmenni,
valami vicceset, csuda csiklandósat, kamaszosat kitenni
– s én merev vigyázzban járok: egy! kettő! egy! kettő!

Tavaszodhatnék kom volna s nem tudok, nem merek.
Kertem körül házak, a házakon ablakok, az ablakokban emberek,
ágaskodik a torony is, nem táncol-e itt egy tavaszi kobold,
nappal a Nap kémkedik utánam, éjjel a Hold
– s keményen, vigyázzban lépkedek: egy! kettő! egy! kettő!

Elbújok szobámba. A falakról mártírok, szüzek
intenek, oltsam a rügy-szikrát, tavaszi tüzet,
rügy-szikrából bimbó, bimbó-lángból máglya lesz: a Biblia
mondja s mondja a kereszten függő Isten fia
– s vigyázzban lépkedek szobámban: egy! kettő! egy! kettő!

Elbújok ágyamba. Talán majd az álom...
Talán ott gyerekes, kamaszos magamat kiugrálom.
Álmodom: kertemben tavaszi szelek kergetőznek,
az almafák kacéran vetkőznek, vetkőznek
– s én vigyázzban lépkedek: egy! kettő! egy! kettő!

Fiatal almafák kacéran vetkőznek, vetkőznek,
fiatal leányok kacéran rámnéznek, vetkőznek,
visszakacsintának s nem nézek semerre, nem merek,
a lángpallosú Kerub rámmered, áll, figyel: a Lelkiismeret
– s keményen, vigyázzban lépdelek: egy! kettő! egy! kettő!

Soha önfeledten! Soha őrizetlen!
Isten katonája teljes fegyverzetben,
teljes készültségben: hogyha hívnak a harsonák,
örök útra készen találják a katonát!
– Végig az életem vigyázzban, keményen: egy! kettő! egy! kettő!

Titok

Mint más madár, úgy éltem én is:
eső vert, napfény szárított.
Az életemben nem volt semmi
Titok.

Utáltam törvényt és kalitkát,
madár- és kígyóbűvölő sipot,
lépvesszőt s mindent, ami fog, mert
Titok.

De lelkem mélyén egy virág nyílt:
az Áhitat és kábított
s kábultan hulltam, mert húzott a
Titok.

Az Isten várt és madarászként
lépet meg hurkot állított;
hogyan került rám a kalitka:
Titok.

Kint kányák, vércsék verekednek,
vér hull, könny, vijjogás, szitok,
– én jó vagyok, mert fogva tart a
Titok.

Kint csízek és pacsirták csőre
tavaszt, csókvárat nyitott,
– engem elvág a világtól a
Titok.

Kalitkám rámnőtt, mint új csontváz,
véreztetett, fájt, szoritott,
– meghalnék, ha kinyitná most egy
Titok.

Fejem, szárnyam túlnőtt a dróton,
a szögről elszáll a kalitka,
ég-föld, álom-való közt szállok
már gyakran s ez a Titkok Titka.

Ne jöjj ma hozzám!

Just Bélának.

Ne jöjj ma hozzám,
magányom máma Betlehem,
mert megszületett az Öröm:
virág-arcán szép égi hím
– s orcádon káromló a kín.

Ne jöjj ma hozzám,
alázat, illat melegít,
titok-plánták házam körül,
– sötét lovad patkója gőg,
mögötted tél borzalma bög.

Ne jöjj ma hozzám,
a tisztaság varázsa véd,
száz liliom nőtt a havon,
még mind mézzel telt és üde
– s te Szodomából jössz ide.

Ne jöjj ma hozzám,
jószággal almozott az ól,
az angyalok hárfája szól,
– tarisznyádban arany csörög,
ne fertőzd a dalt, mely örök.

Jöjj máskor, ember,
ha én is keserű leszek,
ha én is kínnal küzködöm
s éjszínű bánat-paripán
vágdat két lázadó titán.

Vihar-kabátunk
seper a nemzetek felett,
kisepri a hamis ködöt,
szép hajnal-lándzsánk felragyog
s leszúr minden rossz csillagot.

Vagy tán örökre
velem marad a szent Öröm,
megyek, de csak gyalog megyek
s ha gyerek-szám tavaszt rikolt,
utánam jönnek a hegyek.

Hol alszol cinke?

A hold feljött mint jég-korong, hogy megfagyassza a világot,
a csillagok borzongtak is s gyémánttá fagytak szinte-szinte,
fagyhullám jött a hold felől, vak borzalom szállt földtül édig,
lúdbőrözött a hátam is és kérdeztem: hol alszol, cinke?

Hol vagy pár grammos tarka test, néhány kalóriás melegcse?
Ó a pirinkó szív-motor hőt fejleszt, dolgozik, dorombol.
Milyen virágról álmodik vén fád, amelynek odva vackod?
Mit tudsz kimelegíteni a lét-fagyasztó borzalomból?

Hol alszol vágyak embere, kis tarka-barka tollú lélek?
Hol húzod mostan meg magad, hogy meg ne fagyna gyenge csontod?
A jégkorszakban mennyi hőt tud szíved szembelelkésedni?
Milyen virágot vár a fád, ha tavaszodnak majd a lombok?

Fagy van: nyomor, bűn és halál. Én elbújok az Isten-fába,
a kérge görcsös és verik a kínok, harkály-csőrű gondok.
Odvában zúg a szív-motor, hitet, reményt, hőt küld a fagyba,
belső melegtől nő a fám s Istenről álmodnak a lombok.

Legenda

Megtehetném, amit a méh: ha meglepi egy bőszi vihar,
a napraforgón ott marad, mely védi nagy szirmaival,
használja méz-tartályait, a szél a száron hegedül
s ha elvonul éj, fergeteg: harmatosan hazarepül.

Megtehetném. Egy dombtetőn kivirulna az életem,
vannak még méz-tartályaim: van szívem, hírem énnekem.
Arany szirom-eresz alatt hallgatnám, hogyan orgonál
az éj, vihar. S ha elvonul, lelkem szárnyat bont s égbe száll.

De nem lehet. Az én fülem kemény süketséggel tömött:
nem hallom, hogy mit mondanak kis nyárspolgári örömök.
Csak a mennydörgést hallom én, a nyári fergeteg szavát,
a Teremtő Isten szavát, mely a lelkem húsába vág.

Turista-hegyláz tört reám: húznak az óriás hegyek,
húznak az Isten-víziók s küzködve, izzadva megyek,
bár nincs fenyő se, sem virág, se zuzmó, havasi gyopár
és peng a talp alatt az út, a gyémánt szikla oly kopár.

S bár sokszor bőrig áztatott túristák réme: könny-eső
s csontig roncsolta testemet bűnök bunkója: jégeső
s habár viharral lesepert magáról a hegy-óriás
– egyszer csak én is fent leszek, ha fel tudott hatolni más!

A szívárvány, mondják, varázs-kezeiktől vert diadalív,
alatta senki sem tudott átbújni, bár kacagva hív,
– de aki átmegy: fiúvá lesz a leány tetszés szerint,
a fiú lánnyá, ha akar s a csillagok felett kering.

Én egyszer, érzem, átbújok alatta meztelen, gyalog,
nem leszek sem lány, sem fiú, de leszek mint az angyalok,
a szívárványhíd átível a látomás-pilléreken,
ott fogok járni fényesen s legenda lesz az életem.

Szüret

Felértem már a dombtetőre. Mi jön még? Tán egy kis szünet.
A domb-derékon énekelnek. Hány ezeréves e szüret?
A vincellér ostort pattogtat, piros-pozsgás akár az Élet.
Egy dombon ül, pipáz a szőlő-felügyelő: szikár, túlérlett,
mint a Halál. Titkon tüzet rejt venyigébe, őszi gazba.
Az égi csillag-palotában hold-lámpát gyujt ép most a Gazda.

Lent színes szőlőt szüretelnek: csurog a must, csurog a csók.
Kín-présből barna bor patakzik: isszák a bűnösök s a jók.
Van mustja itt a hatalomnak, bőségnek, bűnnek, gyönyöröknek:
koporsó-hordók telnek, telnek, titok-szekerek dübörögnek,
szőlő-felügyelő úr int, nyit ezer temetőn ezer pincét,
titok-szekerek dübörögnek, odahordják a vágyak kincsét.

Én onnan jöttem. Csipegettem ilyen bogyót, olyan bogyót:
tudom, mit isznak, mit kacagnak, mit rejtnek a mámor-folyók.
Én csipegettem, csemegéztem, de ott velük nem szüreteltem,
nem vonaglottam, dülöngéltem mámortól, csömörtől beteltem.
Én sohse voltam rabszolgája a piros-pozsgás vincellérnek,
elkergetett, úrfinak csúfolt, csavargónak, vagy himpellérnek.

A dombtetőn mezíten állok, felemelem a serlegem:
a szívem telve szeretettel. Ezt szüreteltem a hegyen.
Az út mentén vadul megbujtak a Gazda kedvenc venyigéi,
miket saját kezével oltott. (Annak nem kell, ki végigéli
a nagy-szüretet énekelve.) Én ezt szedtem! Szív, férfi-álmom
most felnyujtlak a csillag-házba s az Istent musttal megkínálom.

Az élet és az emberek

Szabó Pista anyja

Mise után egy néninek szeme ragyog,
hozzám jó, szól: Szabó Pista anyja vagyok.
Fülembe súgja: Ép tegnap jött meg Amerikából.
Mi közöm hozzá? Gondolom, aztán a szívem vádol.

Valami nagy, nagy, emberi jóság, amíg ott állok,
megkeni írral két profán szemem, lehull a hályog:
s ámulva látom, ott áll előttem, a szent Folyamágy,
mit összeraktak apró életek, édesanyák,

bűnös Évától Szűz Máriáig s Pista anyjáig
ó hány billió s billió anya egymáshoz állva
alkotja együtt a Folyamágyat. Van köztük gránit,
szűz-arany, gyémánt, van köztük gazdag, van köztük árva.

Rajtuk keresztül zúdul az Élet, hol nagy hullámok:
próféták, költők, hol kis hullámok: Péterek, Pálok,
Pisták és Lászlók, kovácsok, ácsok, kőművesek,
kanászok, halászok, lelki szegények, meg híresek.

Megértem mostan a Folyamágnak szent vajudását,
álmatlan éjek villám-korbáccsal vert jajdulását,
kis ember-habocskák anyákhoz ütődő gerle-kacagását,
anyás partokról a nefelejcsék vízbe ugrását.

Értem a dicsekvést a kintől szentelt anyai szájból:
a fiam munkás, pénzt hozott tegnap Amerikából.
A fiam költő, tüzeket lopott tegnap az égből.
A fiam próféta, tegnap érkezett a hegyi beszédűtől.

Billió s billió méteres Folyamágy! légy százszor áldott,
zengjetek himnuszt nagy habok, kis habok, Péterek, Pálok,
zengj, zúdulj Élet a végtelenbe s a Folyamágyat
Szabó Pista anyjában most megőlelem, mint az anyámat.

Az álmok hegye

Zsidóország felett Sion hegy, Görögország felett Olymp állt
és villanyozta a világot és hőst csinált a sár fiából.

Igy áll az álmok hegy-titánja kéklő ködökbe burkolózva
csak pár látnoknak láthatóan. Titkos örök-szűz oldalából
ima-patakok iramodnak, ima-malmokat hajtanak,
zene-patakok zuhorásznak, zene-malmokat hajtanak,
szépség-patakok száguldoznak, vers-turbinákat hajtanak.

Kenyér-országnak közepén áll az álmok kéklő hegy-titánja.
Kenyérországban sír a lélek. Elátkozott sorsú parasztok,
nehéz szívű, nehézkes lábú, zsellér-népek zarándokolnak
búcsúra a baromiségből és szomjuhózzák a malasztot.
Ima-patakok iramodnak, megőrlik szenvedésüket,
zene-patakok zuhorásznak, s táncolni kezd a holt-süket,
szépség-patakok száguldoznak s megszépítik a szívüket.

Munka-országnak közepén áll az álmok kéklő hegy-titánja.
Bányában, gyárban sír a lélek. Embert öröl a gyárak gyomra,
embert emészt a bányák mélye. A bányalovak megvakulnak.
Gyárban, bányában elvadulnak. A fényre vágynak találomra.
Ima-patakok iramodnak, megőrlik súlyos átkukat,
zene-patakok zuhorásznak s fülük testvér után kutat,
szépség-patakok száguldoznak s írral kenik vakságukat.

Költők, papok, csapos legények! Mi csapoljuk a mámor-hordót,
álmok hegyét mi verjük csapra, vizébe vért keverve folyvást!
Ó átkozott, ki romlott vérrel fertőzi meg a kék hegy álmát!
Vérünkben Isten vére folyjon s úgy ízesítsünk minden forrást!
Ima-patakok iramlása legyen az Isten kacagása,
zene-patakok zuhogása legyen új hajnal hasadása,
szépség-patakok száguldása legyen új tavasz indulása.

Adjatok, adjatok, mit az Isten adott

Fekete Lajosnak

Az Úr Isten hat napig fabrikált a Földön,
hogyha kedves képmása a semmiből följön,
legyen neki aranya, fája, szene, sója,
gyapja, szőre, sok bőre, mely a testét ója,
legyen húsa, kenyere!
Az Úr Isten hat napig fabrikált a földön.

Akinek nincs kenyere, nincsen embersége,
bamba szemmel bámul a parkra, rétre, égre,
viperaé a foga, farkasé a gyomra,
vadmacskáé a szive, vért ereszt éhomra,
villog vadkanagyara.
Akinek nincs kenyere, nincsen embersége.

Akinek van kenyere, jó meleg tenyere,
vendégeket marasztal, vagy invitál: gyere be!
Festményt, szobrot megcsodál, költőt olvas kéjjel,
hazájára lelkesen gondol nappal, éjjel,
szeretet a fegyvere.
Akinek van kenyere, jó meleg tenyere.

A kenyérnél kezdődik, születik az Ember,
mikor úrként felléphet az anyaggal szemben,
De a kenyér nem minden! Az Isten képmása,
ha mindennel jóllakott, fájdalommal ássa
szörnyű titkok kútjait!
A kenyérnél kezdődik, születik az Ember.

De a kenyér nem minden! Szárnyasítják vágyak,
csermelyének Tengerhez ás nagy folyamágyat.
Töpreng a bölcsek kövén a nagy boldogságon,
hogy megleli vagy ezen, vagy a másvilágon,
ultra-ember lenni vágy,
mert a kenyér nem minden, szárnyasítják vágyak.

Ultra-ember lenni vágy! Minden élet-dombról
a szenvedés fekete vízesése tombol,
szenvedéshez célt keres, mintsem belehalna,
célt alája! turbinát! s aranyosó malma
mossa híres kincseit,
s szenvedése hajtja, mely zúg az élet-dombról!

– Adjatok hát, adjatok, mit az Isten adott,
mindenkinek búzát, bort, békesség-abrakot!
Nagy az Isten, nagy az ő terüljastalkája,
mindenkié ez a föld, rakott Isten rája
mindenkinek örömet,
adjatok hát, adjatok, mit az Isten adott!

Kecskeméti emlékkönyvbe

Hogy tetszett nékem Kecskemét? Vagy egy félszáznyi városon átmentem már s míg kövükön vándorló lábam átson: mindenütt mindég ugyanaz. Vannak sikátorok, terek, szurdékok, kunyhók, paloták, vannak jó és rossz emberek. Van bánatutca, alkonyos, szerelemutca, balkonos, szerencseutca, hajnalos s van utca vészthozó, gonosz. Van bolt, hol mámort mér a kéz, van bolt, hol bölcsőt, szemfedőt. Vannak szegények, gazdagok, vannak vidámak, szenvedők. Van ember, kinek szárnya van, van aki földön görnyedez. Van város, melyben emberek véreben vérünk csörgedez. Van utca, melyben lábnyomunk befújta feledés-homok. Van utca: örzi lábnyomunk, mint ereklyét a templomok. Néhol sok embert ismerünk, sok ember paroláz velünk, másutt hideg utcák, szívek, se barátunk, se ellenünk. Mindegy: Kolozsvár, Kecskemét, Vásárhely, Ózd, Patak, Pozsony, az ember átlejt mint a Fény, vagy mint az Árnyék átson... Mindenütt mindég emberek! Hogy tetszett nékem Kecskemét? Négyféle templom, négy titán vigyázza tágas főterét, a nyájukat féltékenyen vigyázzák a kő-pásztorok. Szemekbe mélyed a szemünk, amíg a lábunk ácsorog, fiatal fák alléja hív, itt járkálunk öcsém meg én, e fák alatt ábrándozón jár egyszer sok lány, sok legény. Tüzes szivekkel kövezett utcában jártam s lábomat nem égettem meg. Két napig hagyott itt az élet-vonat. Ittam barátság-borukat, ízleltem jó kenyerüket, sok ősrokonra leltem itt, megráztam a tenyerüket. Mindegy: Kolozsvár, Kecskemét. Hoz és visz az élet-vonat, csak néhol titkon, egyedül, tolvajként lopom lábomat. Másutt az állomáson egy szép szúzi nyírfa integet, a fehér nyírfa közepén piros tulipán integet egy harmatos szív integet... De nagy csodák már nincsenek.

Az élet és az emberek

Valaki mondta: (próféta, költő vagy bolond)
sokáig volt a legszebb díszünk a kard, a bomba és dorong,
ki tavaszodni óhajt, tűzzön ki ibolyát!
Tetszett az ötlet, lila csokrárt mindenki kalapjához tűzte.
Az emberek egymást keresték, mert jószagúak voltak.
Nem telt el két nap sem s a csokrok hervadtak voltak, holtak.
Az emberek útálták egymást. Kergették egymást, vízbe, tűzbe.

Valaki mondta: (próféta, költő vagy bolond)
bűvészkedik már a Titok fent: bűvös korong a napkorong,
ha tavaszodni vágytok, kotlót ültessetek
de nem kígyótojásra, mint nem is olyan régen,
de fecske-, csalogány- és csupa csíz-tojásra,
kinyitja a Tavasz-kaput a sok madárnyelv csattogása.
– Kikeltek a tojások: s csak vércse vijjogott az égen.

Valaki mondta: (próféta, költő vagy bolond)
a földben sok jószágos erő varázsszót vár, szorong,
a földbe békességet és csendet vessetek!
S úgy tettek. És a Földön egyszerre olyan csend lett,
hogy hallhatóvá váltott a csillagok járása,
a szívek dobogása, a jószág foganása.
– S midőn aratták a vetést: arattak vihar-rendet.

Azért az élet ment tovább. Sok szomorú s pár víg dalunk lett.
Valaki kurjantott nagyot: hej sohasem halunk meg!
Nincs semmi baj! Színes homokba dugta strucc-fejét,
és így bánt el a kellemetlen viharral, félelemmel
ijesztő vihar-nagybőgőkön vékony villám-vonók vonóztak,
ő eltussolta retteget kvaterkával, nővel, meg tószttal.
Ez volt a nyárspolgár. Ez volt a boldog ember.

Azért az élet ment tovább, bár messze volt az egy-akol.
Valaki mondta: átok és pokol!
Kevés a börtön és bitónak az összes erdő is kevés!
kevés az emberirtó düh, kevés kötélnek minden kender!
Lyukat ásott a Föld szívéig, az arany, gyémánt gyökeréig
és teletömte puskaporral, ha robban, robbanjon az égig.
Ez volt az ál-hős ember. A pokolgépes ember.

Valaki mondta: a vihar, a fájdalom viharja, rontó őserő,
változzon át és legyen áldás! Bánat- és éhség-elverő!
S felépítette a szélalmot, amely egész az égig ért,
Az egyik oldalán arany pergett, míg muzsikálva örölt,
a másik oldalán kenyér-liszt pergett, míg muzsikálva örölt
a harmadikon hótiszta csend hullott, míg muzsikálva örölt.
– Ez volt a Hős. (Próféta, költő, szent vagy örült.)

Betegségben

LÁZ.

Rég!

„Szól a kakas már, majd megvirrad már”.
Ördög-banda húzza, húzza, még se virrad még!
Kis völgy közepén fűben fekszem én,
meztelenre vetköztetve, hova bujhatnék?

Tűz!

Körül a hegyek vad Heródesek,
kalapjukra kakas ugrott, kigyulladt a tűz!
Szemük vörös réz, mind csak engem néz,
kis legényből, kis egérből csúnya csúfot üz.

Tánc!

Jön a kis modell, fátylát hányja el,
világító tiszta testén se szeplő, se ránc,
fekszem fogoly tús, ördög-banda húz,
testi vágyként körülombol a Salóme-tánc.

Vér!

Hull hét fátyla, hull, táncol fátylanul,
galambmeleg kis kezében aranyos tányér,
tálon vérző fej, az én fejem, hej,
a hegyekről patakban foly veríték és vér...

Tó!

Alvadt vérű tó, engem ringató,
Salóme csak vetkeződik: csontja látható,
táncol a Halál, kezében a tál,
Heródesek szétszaladnak, utánuk a tó.

Jó !

Most már olyan jó, enyhe fényfolyó
fénytengerbe vitt, a habja ének-mormoló,
„szól a kakas már, majd megvirrad már”,
befutottam, hajnalt szült a fényes tenger-ár...

VÉRROKONSÁG.

Várok, várok. Ez a várások éjszakája.
Nézek, nézek. Fakírszemekkel nézek a sötétbe.
Delejes két szemem két autó-fényszóró:
átüt a sötéten, átüt a kilométereken:
Pest. Kórház. Most kapta a táviratot.
Most szaladgál szabadság után. Most csomagol.

Otthagyja háromszázhatvan betegét.
A szívével injekciózta a tüdőbajosokat.
Háromszázhatvan szív kiabál utána.
Jön. Egyért. Értem. Mert én vagyok a bátyja.
Most ül autóba. Most ül a vonatra.
Delejes szemem két reflektora kialszik.
Elalszom.
Vidám vasárnapra ébredek. Ragyogó reggel.
Itt áll az ágyam mellett. Mutatja a bőröndöt.
Százaknak való orvosságot hozott
s egy injekciót a szívbe, ha szívem megállna.
Kiveszi a fecskendőt, beszúrja a szíve közepébe,
vérével injekciózza beteg életemet.
Bizakodás. Bizalom. Biztonság.
Olyan jó álmodozni. Mi volna ha egyszer
a vérrokonság vasárnapja ráragyogna a világra:
és minden orvos minden betegét
úgy kezelné, minthogyha vérrokona volna
és minden csendőr minden vétkezőt
úgy vinne, mintha vérrokona volna
és minden börtönőr minden rábizottal
úgy bánna, mintha vérrokona volna
és minden nemzet minden nemzetet
úgy féltene, mintha vérrokona volna!
Hogy pirulnának a kaszárnyák, börtönök,
elsüllyednének nagy szégyenletükben.
Hogy pirulnának az ágyúk, gépfegyverek,
tengerbe ugranának szégyenletükben.
Hogy pirulnának az országhatárok,
eltűnnének szégyenletükben.
Hogy pirulnának a parlamentek,
szalmakötéllal nyakukba mennének Canossába
s véresre vernék vén bacillusos mellüket,
míg ragyogó reggel,
a vérrokonság vasárnapja mosolyogna a világ felett.

Májustól novemberig

Május volt. Kis kertemben álltam
magánosan és hófehéren.
A tulipánok szirma lángolt
– s ruhámon áttüzelt a vérem.

Az utcaágyban hömpölyögtek
a jobb jövőt váró szegények,
vörös zászlón vörös Nap izzott
s égett a forradalmi ének.

Egy asztalosné ment közöttük
(vörös folyó vörös hulláma)
talpig vörösben, kackiásan
s engem szidott a kicsi dáma.

A tulipánok összenéztek,
ők tudták, hogyha ösmernének:
a szívem tűznék süvegükre
s én lennék ajkukon az ének.

...Megjött a nyár. Kórházba vitték
az asztalosnét rossz szekéren.
Zsoltárt mormoltam kis kertemben
magánosan és hófehéren.

...Ősz. Hazahozták haldokolva.
Hivatott. Mentem a kenettel.
Bebalzsamoztam békességgel,
imával, édes szeretettel.

Harangzúgás. Holnap temetjük,
requiem hullong a rögökre...
Földdé lesz... Egyszer, egyszer én is
s testvérek leszünk mindörökre...

Csak azért is dongó!

Kritikusok kidobolták
vad Dada dzsez-benddel,
hogy a költő ne daloljon,
de üvöltse: Ember!
Ember: hánytató utálat,
nem is Ember, hanem Állat!
– Csak azért is dongó, diri diri dongó!

Tisztelet a kivételnek,
megkövetem nyomba,
de nehánya azt kívánja:
robbanjon a bomba,
folyton epe folyjon nyersen
s düh ordítson minden versben.
– Csak azért is dongó, diri diri dongó!

Nem csókolták még az Istent
gyilkos gyötrellemmel,
nem csókolták az Életet
szörnyű szerelemmel.
Betűragó könyvpenészek,
csóktalanok, csenevészek!
Csak azért is dongó, diri diri dongó!

Az igazi alkotókat
gyötri Isten, Élet
piros csókkal, feketével:
de új magzat éled...
Új teremtő mámor csordul
mint tokaji öreg bortul...
Csak azért is dongó, diri diri dongó!

Csenevészek kidobolták:
bűn a lét szerelme,
hullaszagú humanitást
huhogjon szív, elme,
ne dalolják és ne éljék
csak epéjük feketéjét!
– Csak azért is dongó, diri diri dongó!

Idétlenek kidobolták:
gyűlölik az épet,
legyenek a költők sémás
verscsináló gépek:
gyártsák Ember kivonatját,
egész helyett – daganatját...
– Csak azért is dongó, diri diri dongó!

Könyvpenészek kidobolták,
ne használjunk rímet!
Ne varrhassunk verssubánkra
tulipántos hímet?
Szürkítsem le a zenémet,
mint az a sok lompos német?
– Csak azért is dongó, diri diri dongó!

Malom-hajtó sodra legyen
versnek, rímnek, szónak!
Nem csak ép hogy csússzon rajta
kritikus csónak!
Ha hajót hord, életet hajt:
mindegy, hogyan nevet, sóhajt!
Csak azért is dongó, diri diri dongó!

Kritikusok kidobolták
vad Dada dzsez-benddel,
hogy a költő ne daloljon,
de üvöltse: Ember!!
Ember: hánytató utálat,
nem is Ember, hanem Állat!
– Csak azért is dongó, diri diri dongó!

Búcsúfia

Megyünk, megyünk. Kálváriázunk. Valaki vágyik ránk, akarja.
Folyó vagyunk, mely hegyre föl foly! Húz, húz a Kereszt mágneskarja.
A völgybe lent be más világ van! Pénzt hajszoznak, hejehujjázna,
bombát csinálnak, átkozódnak. De sohasem meaculpáznak.
Ó mink is ott lakunk, de néha ekét és gondot eleresztünk
s míg hegyre fölfolyunk csodának, el is felejtjük zord keresztünk.

Pedig mindnyájunk hord keresztet, mit könnyben, vérben megferesztett
vannak sötét márványkeresztek, vérző, pirosuló vágy-keresztek,
aggult szüzek aszott keresztje telerügyezve liliommal,
kínzó magány, vénség keresztje teleszegezve fájdalommal,
nyomor penészgombás keresztje, ezer betegség keresztfája.
Mind hordjuk, mégis énekelve megyünk föl a Kálváriára.

Megyünk. Elémbe áll a Gyermekek: „Mécs bácsi, nézze, kaptam órát.”
Vásári holmi, játékkóra. Forgatni kell a mutatóját;
hajnalra tolja: azt mutatja; estére tolja: álomország
kapui nyílnak, hiszi, úgy van és fénylenek a gyermek-orcák.
Egy óra, melynek ő parancsol!! Fájó szemem a multba téved.
Búcsúfiám volt. Elvesztettem. Ó gyermekség: időtlen élet!

Mellettem lép a hős, a Gyermekek, a talpai jövőt dobolnak.
Nekünk az órák parancsolnak és parancsol a perc, a holnap!
Ha reggel ütni kezd az óra: mint rabszolgák a durva szóra,
munkások milliói mennek tengerre, gyárba, jégre, hóra.
Az óra int: a násznak vége. Az óra int: a nyárnak vége.
Az óra int: s mindenki indul kitátott szájú sírgödrébe.

Ó lángagyú nagy feltalálók! Szerkesszettek vásárfiának
órát, amelynek parancsolnánk! A sebeink égig kiáltnak!
Előre tolnám mutatóját húsz évvel: lássam, jó-e hajnal?
Sok fájdalmunk folytán cicáz-e tavaszi szél lengő hajammal?
Vagy visszatolnám harminc évvel édes, időtlen tavaszomba,
midőn még nem ütött agyamba az Öntudat, mint gyilkos bomba.

...Ábránd... ábránd: búcsúfiának az Időtlenség búcsújáról...
Az órák csendes rabszolgája botorkál a Kálváriáról
a völgybe vissza. Rámerednek a kölelkű utcák s a házak,
ezer szobából, száz toronyról az órák mind reá vigyáznak.
És ő csak megvállán keresztel és tudja: köztük van az óra,
mely egyszer üt s ő menni fog a sír felé vezénylő szóra.

Meseillusztráció

Harmincöt éve, hogy kiránduláson
vagyok Földünkön s nézek éberem:
csodák csodái nyílnak végtelen
és napról-napra nő csodálkozásom.

Jó néhány ezredéve mást se tesznek,
mint lesben állnak legnagyobbjaink:
ha itt-ott a Teremtő jobbjá int,
mit mondjon róla szája Szókratesnek?

Igen régóta költ a Mesemondó:
a Mese megy mint kozmikus nagy ár
és benne csillag, méh-raj, Nap, madár,
sodródik Föld, lég, ember, ciklon, dongó.

Legény legyen talpán ki belelásson
e szövevénybe s tudja titkait!
Talány- s álom-fejtő nem ritka itt:
sok hősünk kotlik Kolumbus-tojáson.

Fizikusok, szám-értők és vegyészek
kikémelelik a rejtett terveket,
sokat meglátnak, aztán megreked
agyuk, mert nem láthatja az Egészet.

Meglesték, hogy van éter, villamosság,
vannak gyógyító Röntgen-sugarak.
Sok minden vár még titok-zár alatt
hogy ember-vágyak egyszer kinyomozzák.

Nyomoznak híres természet-búvárok:
hányféle lény van földön, föld alatt,
hány millió fajú puhányt, halat,
kagylót dajkál tenger, tó, tócsa, árok.

A Mese megy nagy Gondolat-mederben:
bölcsek kutatnak titkai után,
de sokszor gögösen, zagyván, sután
s magukat mérik a kis agy-vederben!

Sok hősünk kotlik Kolumbus-tojáson:
mit alkotnak, csak illusztráció
a nagy Meséhez! Mesét látni jó
és napról-napra nő csodálkozásom.

A kirándulás elmaradt

Az öngyilkos halotti beszédje

Látjuk feleim zümtükkel mik vogmuk, mi vagyok:
isa elbocsátott tisztviselő vagyok.

Versailles és Trianon: nagy bacillus-gyarak,
Morbus Hungaricus Trianonból árad.
Ez ötlet s e kötél Trianonban készült.
Vajudott a világ s ilyen egérkét szült.

Nem hiányzik most már semmim a világon,
tehermentesítve lóbálom a lábom.
Nem fáj már a szívem, nem rémít a börtön,
nem aggaszt, hogy mi lesz fajtámmal a földön.
S míg tovább émelyeg a kegyetek gyomra,
– én vigyorgok s nyelvet nyujtok Trianonra.

Látjátok feleim, tanácsolnék egyet:
ember-bíró fákat dajkálnak a hegyek.
Kinek nincs kenyere, nyugta, szabadsága,
nyugdíja, műhelye, állampolgársága:
trianoni gyárban vegyen egy kötelet
s Isten-arcú éghez így juthat közelebb.

Nem volt még ily látvány sehol a világon:
egy millió magyar egy millió ágon!
Lóbálnók a lábunk: szél támadna titkon,
harangozna testünk: vihar jönne, ciklon,
rakásra hullnának a hazugság-tornyok,
diplomata-játék, nagy kártyavár-ormok.

Felkorbácsolt tenger verné Európát,
árvízben úsznának a gerlék s a rókák,
nem örülne senki, nem álmodna senki,
nem volna választott ember-zsarnok senki,
nem merne nevetni senki a világon,
csak millió magyar millió faágon.

Szegény nádi rigó!

Nádi veréb raccsol,
göndör gácsér hápog,
varangybéka vartyog,
bölömbika bömböl,
pökhendi, pokoli
hangzavar-viharban
hogy elvész a nótád,
finom nádi rigó!
Hogy élhatsz mocsáron?
Kinek énekelsz itt?
Lápi liliomnak?
Lápi lótuszoknak?
Törpe füzecskéknek?
Remegő nyárfáknak?
Ilyen széllal futó,
olyan széllal futó
nádaknak, kákáknak?
Micsoda fekete
fátum köt a láphoz?
Szárnyad van, mehetnél
tündér ligetekbe
híres dalnokokkal
kelhetnél versenyre!
S ha el is vinnének,
kötéllal kötnének,
mégis visszazöknél
fekete fátumod
végig énekelni,
békakoncert mélyén,
Isten elítélte,
missionárjusa,
szegény, szegény, szegény
szegény nádi rigó,
szegény, szegény, szegény
kisebbségi költő

„A kárpátokban megvakultam”

Az esti Város hullámzik, morajlik,
mint lusta tenger, mely nem tüntet és
nem csügged, csak van. Csak a nagykörúton
van friss áramlás, külön-lüktetés.
– A rokkant áll s egy tábla lóg fakultan
mellén: „A Kárpátokban megvakultam!”

Gyönyörhajhászás útjain sikamlós
aszfaltot fut a kéjes borzadály:
ő kellemetlen ember-hulladék csak,
kínos közlekedési akadály.
Tán rá se néz, ki ott vágat vadultan
s ő áll: „A Kárpátokban megvakultam!”

A szeizmográfok földrengést jeleznek,
a föld alatt vulkánlik a nyomor.
A fényreklámok tálalásra hívnak:
zabálj bujaság, szem, száj, fül, gyomor!
Urak lassan! Mi volt a közelmúltban?
Nézzék: „A Kárpátokban megvakultam!”

Parlamentekben szellemet idéznek
a bűnös lelkű bűvészinások:
gáz-, ágyúgyárban rontó szellem-raj nő
s a háborúnak nincs már híja sok.
Kontárokodnak ál-dicstől ittasultan
– s ő áll: „A Kárpátokban megvakultam!”

Kasszandra-szájú költők felüvöltnek
mint vést jelző ebek s az emberek
alusznak vagy bűnöznek s édig nő
a kiszúrt szemű bús Lelkiismeret
s a nemzetek fölébe magasultan
vádol: „A Kárpátokban megvakultam!”

Tél. 1930.

A tél nem tréfál. Tart. Kemény. Konok.
A hó: szúrós apró acél-homok.
Egy kéz seper a vén világ felett,
nem látni senkit, sem seprűt, kezet,
egy bukott angyal, ördög, vagy boszorkány
seper, seper, seper, nyomában orkán,
forgószelel próbál csárdás táncokat,
csüdüngölőt s a völgyet, sáncokat,
besepri hóval. Áll az egyenlőség:
havas kökényfa, alma: egy-minőség,
a búzaföld egyenlő a mocsárral,
nem tudni hol van országút, folyó,
Nap-é, Hold-é fent a sápadt golyó?
Ál-dombok nőttek és eltűnt a tó.

Van vér-szín, éj-szín és hó-színű hó:
van vér-szín, éj-szín, hó-szín szenvedés,
a mi havunk fekete színű hó.
A szélben vágtat ezer eszme-ló
s rajtuk tavaszok felé menetelnek
a láthatatlan eszme-lovasok
torony iránt, folyóknak vagy hegyeknek:
mindegy csak mennek és amerre mennek,
utat nyitnak nekik a havasok,
nyomukban egyszer út lesz és vasút
s a szivárvány ver diadalkapút.

Köd-testüket az éj elrejtí még,
de a havon marad kis hulladék:
veréb, varjú, pacsirta, cinege
verekszik rajta, ritka csemege.
De egyszer... a Tavasz harangja kondul,
az égen áprilisi lázban megbolondul
az égi szép arany kaptár: a Nap,
a fény-méhek mind, mind kirajzanak,
tűz-lábukhoz tapad, mint a virágpor,
a hó és mind elhordják a világból.

És akkor:
megtudjuk, hogy mi volt az alma álma
s szégyelli majd, hogy hóval beszítálva
egyenlő volt a korcs kökénybokorral
s felcicomázza lombját száz csokorral.

És akkor:
megtudjuk majd, mit álmodott a húmusz,
szégyelli, hogy egyenlő volt a múmus-,
lidérc- és békanyál-termő mocsárral
s felékesül pipacccsal, búzaszárral.

És akkor :
megtudjuk, hogy a szürkeségbe bujva
mit álmodott pacsirtánk: hejehujja
csurog torkából és a télnek hőjét,
a varjút megtagadja, mert tavasz lesz újra
s tavasszal meghal az ál-egyenlőség.

Bolond világ ez, Április

Csavargó ment az ég alatt. Mentéje rongyos ég-darab,
a gombok rajta: tarka, víg, tavasz-kereső madarak.
A vállán lengő nagy köpeny: sötétlő felleg-óriás.
Igy jár a földön Április, a híres garabonciás.

Nagy zsákot visznek vállai. Egyikben fény van és meleg,
másikban füttyös és dühös, vidám és fagyfogú szelek,
a harmadikban hóvihar, a negyedikben záporok.
Igy jár az úton Április, nincs semmi dolga, ácsorog.

Leül egy dombra és nevet. Oldozni kezdi zsákjait:
a derű-zsákból dől a fény, a földbe fúrja csápjait,
kicsalja a sok tulipánt, a sok, sok álmodó Piroskát.
Gyanútlanul világra jöttek az édes, harmatos fitoskák.

És este lett és elaludtak. De Április most egyet gondolt,
a másik zsákból kiengedte a hóvihart, mely egyre tombolt;
reggel a hólepel felett a tulipánok vére csorgott:
elaludtak tavasz-országban és felébredtek tél-országban.

Most Április már újat gondolt: mint megkergült csodamalom
kitárta összes zsákjait s forgott és minden oldalon
mást hullatott le a világra: napfényt, esőt, havat, szelet.
Bolond világ ez, Április, mondták a gondvert emberek.

Magyar sors-isten, Április, neked soha jót nem kívánok.
Halálos hólepel felett vérző szivek: szép tulipánok.
Elaludtunk tavasz-országban és felébredtünk tél-országban.
Elaludtunk Hungáriában, felébredtünk Bohémiában.

Bolond világ ez, tulipánok, huncut gazember, aki érti,
vérző szívünket valahol Valaki mégis, mégis félti,
vajudjatok, vérezzetek, álmodjatok, érezzetek,
a Napnak égi arany gongján ébresztő új tavasz remeg.

Carmen saeculare

Igen, az élet vizei kiáradtak a véreső miatt.
Noé bárkája is elsüllyedt. Minden szív megriadt.
Nyolcmillió halott a megalvadt vér fenekén!
s a béke még örvényesebben sistereg sodrón, feketén.
Sok millió halott az örvények alatt.
Az élet vizeit fertőzi a sok millió halott.

Keressük meg a holtakat: tegyük a vízre kenyereket,
kenyerekbe égő gyertyát s ahol egy halott megrekedt,
megáll a vizen a kenyér... Hány kenyér áll a megveszett örvényeken?
Hány millió ember vérzett el az emberi törvényeken?
Temessük el a holtakat: ne fertőzzön a keserűség!
Hámozzuk ki a vágyainkból és szüljük meg a holnap Hősét!

Utazzunk el a tavaszunkba! Az öreg Földön valahol
mindég akad tavasz, ahol a mi fülemilénk dalol!
Nálunk még tél van s Indiában a lótuszok csodái nyílnak,
nálunk már nyár van s Máramarosban a hegyeken tavaszi illat.
Keressük meg a tavaszunkat vagy a Szerelem országában,
az Anyaság, Szeretet, Munka, vagy Megszentesülés országában.

Tavaszország törvénytárából tanuljuk meg jól ezeket:
a sas lebeg a levegőn, bár nála százszor nehezebb.
Hiába forgat kést a kín, megöli őt a türelem.
A gyűlölet gránitszikláján jóság rózsája megterem.
A víz puha: s medreket ásott s hegytorlaszokat általvágott,
a szeretet milyen puha s mégis legyőzi a világot!

Tavaszország szent kémiaját csináljuk végig, magyarok!
Erjedjen a fájdalom-gránit és felszántják az angyalok.
Erjedjen csak a türelem s a magyar ugar rózsát terem,
deli legényt, deli leányt terem a magyar szerelem.
Erjedjen csak a szeretet s ha a folyókat lázba hozza:
a Kárpátok nagy koszorúját lassan a Nagyalföldre mossa.

Erjedjenek agyak, szivek s öklök egymásba mindenünet
s tavaszi erjedés után megjő az aratási ünnep!
Csikóinkat, csikósainkat csodálni fogja Európa!
Hogy kiderül a világ arca, ha felujjong a magyar nóta!
Tokaj híres szőlő-tőkéin vonókká sarjadt venyigék
vonózzák szivek hegedűin egy szebb világnak szebb hitét!

A kirándulás elmaradt

Az izgalom megszállta a falut.
Százötven gyerek ma éjjel nem aludt.

Százötven gyerek ma ébren álmodott:
valaki vert egy nagy gyerek-dobot

és meneteltek az áldott mezőn,
játékra, szabadságra éhezően,

szép volt az erdő, a Latorca-part,
mindenki játszott úgy, ahogy akart,

sok szív-puzdrán megnyílt a kis lakat
s lődöztek arany kacaj-nyilakat,

nagy tüzet raktak, lobogott a láng,
körültáncolták s mondták: ispiláng,

magas fák mászni hívtak bátrakat,
fényből verték az öröm-sátrakat,

volt labdaverseny, volt versenyfutás,
csupor-töréshez kellett nagy tudás,

felhőtlen égből hullt cukor-eső:
édes lett sok száj, sok cukor-leső,

egy virágzó vadkörte megörült,
mert sok gyerek alája tömörült,

s a lombok közt is ült pulyácska, sok
s plébános úr Pósából olvasott,

fürödtek is, külön lányok, fiúk,
apró hajókat vitt a vízi út,

ugrált az ötven meztelen kölyök,
ötven mozgó test, vízben, víz fölött...

Így volt... százötven gyerek így álmodott...
Így kellett volna lenni s a dolog

elromlott: hogy megjött a virradat,
esett... s a szép majális elmaradt.

Iskolaudvar. Az eső pereg,
az éggel együtt sír száztíz gyerek.

Ki érti Istent? Titkos terveit?
Miért ríkatja meg kedvenceit?

Most millió vetésnek szomja van,
ezer erdőnek szomjas lombja van,

sok-sok szegénynek kenyérgondja van
s az Istennek mindenre gondja van:

felhőkannákból mérföldek felett
erdőket öntöz, búzát, réteket

s elázik közben egy kirándulás,
sok öröm-sátor, ábránd, kacagás.

Ne sírjatok, aprócska magyarok,
mesénkben mink is így jártunk, nagyok.

Akartunk menni szebb jövő felé
s vihar-sövény állt lábaink elé.

Isten küldött egy véres felleget,
vérzapor hullott, sirtunk eleget,

eláztatta az öröm-sátrakat,
zokogás rázott gyávát, bátrakat.

Új szebb tavaszba, mint a madarak,
készültünk s a majális elmaradt.

Ki érti Isten titkos útjait!
Kedvenceit miért ríkatja itt?

Újabb kirándulásról álmodunk
s elindulunk, ha kivirúl botunk.

Bűnbeesés előtt

Anyák litániája

Vágyak piros pünkösdjén mi ültettük titokban
a híres szerelem-fát, vérünkkel harmatoztuk,
csókunkkal öntözgettük, amíg napfényre hoztuk
a szép ember-rügyecskét. A szívünk érte dobban.
Mi tudjuk mi az ember! Telek, derek, fagyások,
könyörüljete méhünk gyümölcsén!

Mi szoptattuk az embert! Mellünk tej-tölcsérén át
a négyből most is ömlő paradicsom patakja
jött új ember-mederbe s az élet malmát hajtja,
mert bánat, baj, betegség lesnek rá, mint hiénák.
Mi tudjuk mi az ember! Betegség, baj, halál úr!
Könyörüljete méhünk gyümölcsén!

Nehéz álmatlan éjek keserveit ki tudja?
A gondok légióit? Az anyafarkas-harcot
bűn, tifusz, vörheny ellen? Boldogságért a sarcot?
Mit fizetett könnyekben szemünk királyi kútja?
Mi tudjuk mi az ember! Barázda, bányá, gyárak,
könyörüljete méhünk gyümölcsén!

Leányunk szűzi szentség és nem szerelmi préda!
A teste tiszta bokra ha szépségekkel ékes:
az fenntartott ajándék és nem lophatja éhes
kézzel virágait szét minden útszéli céda!
Mi tudjuk mi az ember! Kalózok, donzsuanok,
könyörüljete méhünk gyümölcsén!

Kenyér és munka hőse fiunk: méhünk gyümölcse
s nem csak Szám besorozva hadi statisztikába,
hogy megkergült uraknak játékában hiába
vérezzen és a Vámpír éhes gyomrát megtöltse.
Mi tudjuk mi az ember! Miniszterek, királyok,
könyörüljete méhünk gyümölcsén!

Ó Szűzanyánk segíts meg! Szívünk litániát zsong!
Te is szoptattál egyet nem-ízlelt szűzi tejjel,
ki meghalt, hogy az ember járhasson égi fejjel!
Bár van kegyelmi kútunk: a pokol torka tátong!
Te tudod mi az ember! Ó kérd, ó kérd az Istent,
könyörüljön méhünk gyümölcsén!

A gyermek játszani akart

A vonat futott. A kupé-dobozok
szűkek voltak. A gyermek unatkozott.
Tavaszi csermely-életnek szűk volt a part.
A csermely-áradat. A gyermek játszani akart.

A gyermek szeme tükröt keresett:
anyjára mosolygott s várt egy keveset,
az anya arca nem tükrözte vissza,
szomorú volt. A tükör nem volt tiszta.

A gyermek szeme tükröt keresett:
a bankárra mosolygott s várt egy keveset,
a bankár arca nem tükrözte vissza,
börzét böngészett. A tükör nem volt tiszta.

A gyermek szeme tükröt keresett:
egymást tükrözték a szerelmesek,
a gyermek rájuk mosolygott. Nem tükrözték vissza.
Vágy fátyolozta. A tükör nem volt tiszta.

A gyermek szeme tükröt keresett:
a kalauz orcái veresek,
a gyermek rámosolygott, szürke szolgálta volt,
nem tükrözhetette vissza. Dolga volt.

A gyermek szeme tükröt keresett:
a gyermek rám mosolygott s arcát, a kedveset
tükröztem mint kék tó a teli holdat
s ringattam. Valahol angyalok daloltak.

Ó én ráérek. Nincs semmi dolgom itt a Pénzzel.
Nincs semmi dolgom a szerelmi mézzel,
sem a kenyérrel. Ha megharcoltam a bűnnel a harcom:
a tükör tiszta, tiszta gyermek-arcom.

Én tükre vagyok minden mosolyoknak,
én azért élek, hogy visszamosolyogjak
virágra, lepkére, bokorra, rengetegre,
farkasra, bárányra, szivárványra, fergetegre,

fényre, holdra, csillagokra, szegényekre, gazdagokra,
szenvadásra, vidámságra, jó napokra, rossz napokra,
rózsafára, keresztfára, visszamosolyogjak mindenre,
visszamosolyogjak az Istenre.

Esti imádság

Én lefekszem ágyacskámba,
mindennapi koporsómba.
Felébredtem kora reggel
a fecske- s a csíz-sereggel.
Piros hajnal piroslott rám,
piros csókot hullatott rám.
Én jó voltam! Szót fogadtam,
fűnek, fának csókot adtam.
Mosakodtam! A szememet
a kék tóból, a fejemet
arany tóból, a testemet
ezüst tóból, a szívemet
jóság-tóból s a szeretet
szappanával szappanoztam,
ne maradjak semmi rosszban.
Fújtam szappanbuborékot,
három kakas kukorékolt.
Felszóltam a Napnak, ácsi,
ne rohanj oly gyorsan, bácsi,
mondtam a pataknak, Pista,
megfürdöm, ha vized tiszta,
füttyültem a szélnek, Jancsi,
virágok közt tanci, tanci,
leizent a kék ég-sátor:
„mikor tiszta, milyen bátor
az az ici-pici ember
a nagy-nagy Tengerrel szemben!”
A Tengerrel beszélgettem,
így beszéltem: „most mi ketten!”
Az Istennel beszélgettem,
nevetett egy jót felettem.
Tenger partján lyukat ástam
a homokban, furcsa lázban:
hogy a Tengert oda-töltsem,
s ő mosolygott csoda-bölcsen.
Házat, várat építettem,
mese-boltban ezt-azt vettem
s a világot szépítettem.
Aki játszik, az úgy látszik,
Istent játszik. – Nénik, bácsik
fent a dombon hosszú sorban
meneteltek sárban, porban,
gyönyör-kereszt egyik vállon,
kenyér-kereszt másik vállon,
szenvedéstől szívük márvány,
megszállottan, csodát várván,

mint nagy fekete szivárvány.
Néztem őket hosszan, fájón,
átlépett a Nap a tájon,
bezárom a játék-boltot:
rémek járnak és koboldok.
Isten, áldd meg öcsikémet,
ne zaklassák éji rémek,
áldd meg öreg anyukámat,
ne gyötörje gond és bánat,
nénéimet, a hazámat,
galambjaim s furulyámat.
Most lefekszem ágyacskámba,
mindennapi koporsómba,
koporsómba, csónakomba
s át az éjen: bús barlangon,
melyben víz zúg bagoly hangon,
így evezek hajnal-honba,
piros lelkű hajnalomba.

Vagyok a magam gyereke

Mi hajt vitorla-szárnyakat?
Vér hajt biborló vágyakat,
vágy hajt szerelem-csónakot,
csónakban édes csók-magot:
csók-magban gyermeket.

Gyermek nélkül hazug, galád
a szerelem, meg a család,
gyermek nélkül nincs indulás,
nincs karácsony, kirándulás,
s ha van: semmit sem ér.

Gyermekség nélkül még a hit
se bontja ki a szárnyait,
nincs művészet, nincs ihletés,
nincsen tavaszi ébredés
és nincsenek csodák.

Én nékem nincsen gyerekem,
de én kimondom kereken,
nem fáj nekem, bár szeretem
s az összes játszó-tereken
magam vagyok gyerek!

Vagyok a magam gyereke,
költők eggyel több kereke,
pisztrángok pettye, szökkenő
jókedve, csuszkán zökkenő
s tücsök-láb is, ha kell.

Férfi vagyok, jó nagy darab,
de a szívem gyerek marad:
van karácsonyom, ihletem
világcsaládom, Istenem
s általa szent leszek.

Bűnbeesés előtt

Zárdista lány. Megjött. Szivárvány áll a ház fölött.
Kész Éva már s még nagy, szeles kölyök.
A máterek mannával etetik.
Arany kanári. Édesen énekel nekik.

Fehér, átlátszó elefántcsonttorony,
nem tapadt még rá földi por, korom,
átlátszik szíve, a piros üvegharang,
ha szól, megtorpan körülötte átok és harag.

Alabástrom kancsó: karácsonyfák gyümölcse
öröm-ízét vérezte, hogy beléje töltse,
csak szent olajok voltak benne: ima, kacagás, öröm,
méregbogyót nem sajtolt még belé ördög-köröm.

A teste, lelke jóízű, varázslatos, hamvas gyümölcs,
ha ránéz, a paradicsomra gondol az ostoba s a bölcs
ily hamvasan járt Éva édes sejtésektől égve,
mielőtt Ádám belemart szép, ízes gyümölcisébe.

Most húsvét van. De valahol mint hetyke Mágus:
Duhaj kalappal, kalandor-arccal jön a Május,
egyik zsebében majálisok, másik zsebében bálók.
A Szent Szűz óvjon tégedet, maradnál ilyen áldott,

ó tiszta kancsó! A Május mögött lépeget a Sátán,
a nyál szájában összefut, szűz, imás lelked láttán,
s izzól, hogy teletöltsön mámorral, szerelemmel,
tudás borával, unalommal, átokkal, könnyel, gyötrellemmel.

Vers

Ó életem folyója! Kiszedtem a hínárját:
arany-fövény bent, parton fegyelem.
És lubickoltam benne és nagyokat nevettem.
A Nap ragyogott, mint a kegyelem:

Egy lányka ment a parton piros-babos ruhában,
nem tudta, hogy a sok hab mit zizeg,
hogy mily kínnal tisztult meg, – és mégis hosszú sávban,
amint ment, megvérezte a vizet.

Sejtelve sem volt róla! Ahogy a pipacs-tócsa
megvérzi öntudatlan a vetést
s ha sok a pipacs-tócsa: megvérzi a gazdának
lelkén a fényt, reményt, s a nevetést.

Ostorral végigvertem a vizeken: rohantak
és elsodorták arcát és a vért.
Ha a folyó megállna, örökre bent-ragadna
a vérzés az elbájolt percekért.

Ohó! bohó szűzecske! vigyen csak lányka-lábod,
ahol ficáncol egy legény-folyó,
ha vizeit megvérzed: megáll mind és leszen mind
kacajjal, vagy kínnal turbékoló.

De én fürödni vágyom kristály-álmú folyóban:
arany-kavics bent, parton fegyelem,
gyerekként hancúrozni, nagyokat kurjogatni
s a Nap ragyogjon, mint a kegyelem.

Szerelmesek

Öcsémnek

I.

Kihívó melle, vérlázító szája,
Kacér szempárja: hűvös téli csillag.
Gőgös volt, mint az éretlen gyümölcsök.
Kis kertjében ne-nyúlj-hozzámok nyíltak.

Lány-lelke alvó szúzi tiszta tó,
át nem bűvárolt, titkot ringató:
egy föl nem tört gyöngykagyló várt a mélyben,
sejtelmesen, rózsásan és kevélyen.

És egyszer átment a szerelmi hídon
s olyan lett mint a fák mikor megáznak,
vagy tavaszodnak: könnyként csüng a harmat,
vagy virág-terhe a szerelmi láznak.

Alázatos lett, lágy lett rajta minden.
Meg nem szedett fa: az alkalmat leste,
hogy adakozzon, örömet okozzon.
A boldogság kalácsa volt a teste.

A lélek-tó mélyén kinyílt a kagyló
mint rózsás, nagy virágok, ritka-gyöngék,
leszállt egy bűvár, mintha hazamenne,
a kagyló várta s odaadta gyöngyét.

II.

Hej nagy legény, de nagy páva voltál!
Nem fogott se Biblia, se oltár,
vad erődöt vad bikához mérted,
nem bántottak bánatok, miértek.

Kalapodhoz rozmaringot tettél,
szagos volt az utca merre mentél,
hősi álmok szaga szállott, szállott,
merre jártál, szaladtak a lányok.

Rabigába nem törtek a gondok,
mellényedre varrtál rubint gombot,
mellényedre lányok szívét tűzted,
játékaid füttyörészve ütted.

Hej nagy legény rámentél a lépre!
Valamikor hegyről hegyre lépve,
gúnyolódtál a nagy csillag-váron,
– most csüngnél egy csillagos szempáron.

Fagyott tavon a sarkantyúd pengett,
tündértavon megtörted a csendet,
– most szeretnél kis gerlice lenni
egy lány-kézből mézes búzát enni.

Sóhajtozol, úgy bámulsz a holdra,
mintha egy új aranykapu volna,
mintha nyílna aranykapu zára
s kitárulna a boldogság vára,

a boldogság vára: egy lány lelke
s öltözködve liliom-lepelbe
a Szerelem ott elédbe lépne...
Hej nagy legény rámentél a lépre!

Pirók

A szilvafámra szállt egy vén pirók
és megvérezte csendemet,
a csend haván vércsepp remeg.

Idestova húsz éve láttam őt,
fehérek voltak a hegyek,
a táj s egy szőke, kis gyerek,

vadrózsabokron vérlett a bogyó,
(méhes mellől siklott a szán)
ő gubbasztott a rózsafán.

Piros bogyót evett s füttyentgetett,
vércseppként hullt a hulladék.
A tavaszt csak ő tudta még.

Ki tudta, mennyi színes életet,
álmot, piszkot, szív-kínzó
vágyat takar a tiszta hó?

Ő tudta. Hullt a piros hulladék,
havat olvasztott, mint parázs
s Tavasszá izzott a varázs...

Kinyílt, lezajlott ifjúság, tavasz,
mint égő piros zivatar.
Ma minden utat hó takar.

A hó sok minden fájást eltakar.
A sorsom e lapályra vert:
hívtak hegyek – s maradt e kert.

Gyermekkoromból jött e vén pirók:
a régi boldogság üzent
s bennem vérezni kezd a csend...

Nótás Julis

Arca piros-pozsgás, hímes mézeskalács, nem démoni varázs.
Dereka jó darab tavaszi földdarab, dereka nem darázs.
Oszloptartó szűz ő: élő faderékből baltával kivágva,
őrajta ragyogón, biztonságban nyugszik a ház Tisztasága.

A párolgó trágyát vidáman kaparja a sertések alól
s dalol, ő szapulja szennyesünket s dalol, padlót súrol s dalol,
akár vidám kútból, akár szomorúból hord vizet: énekel,
mindegy neki napfény, zápor vagy zimankó, hajnal vagy éj-lepel.

Mindegy az, hogy szent, vagy világi a nóta, nótázik, nótázik,
hogy a tekenőben templomi gyolcs, avagy fehérnemű ázik,
mindegy neki: csalánt szedni a kacsának, vagy virágot szedni,
mindegy neki: krumplit kapálni vagy piros tulipánt ültetni.

Nem bántja a világ. Ujságot nem olvas. Falujába gondol,
eped egy hír után egy-egy temetésből vagy lakodalomból.
Minden vágya ennyi: egy bálban ott lenni, a búcsún ott lenni,
gyónni, búcsút nyerni, kis hugának mézeskalács-szívet venni.

Szeretője nincs még. Ezer rügyen kotló almafának látszik.
Melle tej-gyümölcse jövőre anyaság reményével játszik.
Tavasszal kinyílik, ősszel lombot hullat s anyai fájásból
új szegény születik. Nem esik az alma messze a fájától.

Lábujjhegyen lépked a gazdája körül (költő a gazdája,
mint a rádió-rúd: övele társalog a világ négy tája,
négy égtájjal beszél, termékenyít, szépít, szívekbe lopózva
– s magányos, magtalan, akár a rügytelen nagy rádió pózna).

Kisbúcsúra készült, három egész éjjel nem aludt miatta,
mikor nem mehetett, három napon, három éjjelen siratta.
S mikor mégis kapott mézeskalács-szívet valami vitéztül:
dalba kezdett menten s megint ábrándozik, nagybúcsúra készül.

Schumann: Träumerei

Leszállt az édes májusvégi alkony,
se hold, se lámpafény, se kint, se bent.
A szívem gordonkáján égi halkan
és égi kézzel gordonkáz a Csend.

Akác-erdőből az illat-hullámok,
szállongnak mint szűz, hófehér zene.
Mínthogyha nászt ülnének angyal-álmok
s ábrándraj új ábrándrajt nemzene.

Rég volt, hogy ábrándokkal elcicáztam:
az egyetemre jártam s este, hej!
egy kispap gordonkáján a rendházban
szív-fájdítón zsongott a Träumerei.

Otthon szigor, istenes tudományok,
– az egyetemen lányok erdeje,
ezer színben virágzottak a lányok
s borzasztó volt az élet ereje.

Az ellenerdőt vér-ciklon cibálta:
a fronton volt a sok szegény diák...
– A lány-erdő azért virult s csinálta
a rendes májust, szív-komédiát.

Virágos fák közt pap-tanár jelöltek
bolyongtak. Sok úgy járt mint Absalon:
a vágy-hajszálak túlhosszúra nőttek
és fennakadtak egy-egy szép galyon.

A tudománynál erősebb, mert selymább
az élet! Ó hol vagytok Iriszek,
Ilik, Lilik, Böskék, Magdák, meg Zelmák?
Anyák-tán? – Én meg szent fáklyát viszek.

Ó milyen más e májusvégi alkony!
Szeretnék lenni vén, soványka szent,
mesgyén ülök s szívemen égi-halkan
és égi kézzel gordonkáz a Csend.

Ó diákkori szerelem!

Ma láttam menni őt:
angyal se volt, tündér se volt,
tűzvész se támadt a nyomában,
olyan volt, mint a rendes többi nők.

Ó nem tudnék ma már
naphosszat szép bokáihoz
arany láncon kötözve kódorogni,
mint egy szerelmes bokrétás-szamárr.

Elillant valami:
a lány-lélek virág-szaga,
mitől kigyúlt a diákkori utca,
s télen fecskét lehetett hallani.

Vagy bennem a hiba:
s eltűnt a rózsaszínű köd,
melytől mesévé színesült az élet
s hattyú lett minden gondolat-liba.

A vágyak várain
hímpor volt: mint a lepkeszárny,
még most is hímporozva jönnek vissza,
ha multba törnek vágy-husárjaim.

– Immár valódi tél
a tél! és józan a tavasz,
s az Istenormok tiszta túristája
már minden bolondságot elítél.

Öregedünk. Szegény
az éj, a tél, de valami
örök, szép Isten-mágnest szül a lélek
és sugárzik, mint északsarki fény.

A csend völgyében

A hold az égen már magasan fent volt.
Arany zenélő óra. Zenélt a szerelmeseknek.
De azért halálos csend volt.

A csermelyecske, mintha csak álomban, csak éppen ment. Volt.
Locsogva csobogott, csörgedezett.
De azért halálos csend volt.

A nyírfák ragyogtak. Zárdai rend volt.
A zenélő óra zenéjére remegve rügyezni kezdtek.
De azért halálos csend volt.

Egyetlen madár füttyölt. Minden mámortól ment volt.
Egy rezgő nyárfán füttyülgetett szívem.
De azért halálos csend volt.

Csend.

Fent
a dombon egy lány ült s a völgybe nézett,
vőlegényt várt és illatozta a mézet: neki.
Minden testrésze külön kivirult: neki.
Orcája rózsája irult-pirult: neki.
Szüzessége lilioma fölfehérlett: neki.
Szíve tulipánja harang-csodává érett: neki.
És nem jött senki.
Senki.

Csak én az Isten nagy csöndjével álmaimban,
a vándorok otthontalan csöndjével lábaimban.

A lány mellében félrevert a tüzes tulipán-harang,
bim-bam, bim-bam, bim-bam,
ajkáról sóhaj röppent mint vihar-mag
s a csönd völgyében alatt
egy perc alatt
a nyírfákról lehullt a harmat,
megállt a rügyezés, a patak, a zenélőóra,
a völgy felett a sóhaj megnőtt mint a bőra.

A tulipán-harang vadul kalimpált: bim-bam.
Én tovább vándoroltam Isten csöndjével álmaimban.

Imádság örök gyermekségért

A Gyermek: ami féltett mindenünk
amerre lép, mindig mesébe indul,
ívóvizébe nem kell hintenünk
álompot, mert legendák hőse így is.

Tökéletlen, de szent és glóriás
és mindég nőhet, mert befejezetlen.
Uram, maradjak gyermekóriás,
ki mindég nőhet, mert befejezetlen!

És ne legyek se csüggeteg, se bús:
ki szomorú, az nem csinál legendát!
Legyek titán, új gyermek-Orpheus
ki unokája fünek, fának, fénynek,

tónak, madárnak és farkasnak is.
Aztán mutasd meg álmok erdejében
a fát, melyből kivághatom a kis
varázstilinkót, mit megértenek mind:

a szikla-szívek és farkas-agyak,
fa-lelkek, örvény-lelkek, kígyó-lelkek,
emlékeztén, mikor mint ős-agyag
az édenkerti nagy testvériségben

együtt volt mind, együtt, Ádámban is
s nem volt még szétvadítva ember, állat,
állat állathoz nem volt még hamis,
s ember-szívben nem adtak még találkát

egymásnak kígyók, rókák, skorpiók:
hogy elpusztítsák emberből az embert!
Emlékeztén értsék a régi szót
a gyermek-szájjal megfújt furulyából

s induljanak el a gyerek után
folyók, fák, sziklák mint rég a mesében
s az állatok az emberek után:
pár percre hátha visszajönne Éden?

Egyszerű falusi hid

Üdvözlégy testvér, szent titok, tükörkép!

Sok ember így van: pillangóra pillant
s eszébe jut: hernyó volt és utálat;
embert lát, kiből a malaszt elillant
s eszébe jut: gyilkot hord, gyűlöl: állat.

Ó én nem! Vallom: zord magány a élet,
az ágyamnál halálszorongás posztol,
ajtóm előtt halál. Én mindig félek
egy ismeretlen névtelen gonosztól.

S ha így kilépek a magány-barlangból
és embert látok, korcsot bár, vagy léhát,
úgy érzek, mint Ádám, mikor barangolt
és felfedezte tükörképét: Évát.

Üdvözlégy testvér, szent titok, tükörkép!
Melledben szintén kis piros madár van?
Dalol midőn virágzanak a körték?
Szorong midőn köd-rém jár a határban?

Milyen csoda, hogy jársz, hogy van tíz ujjad,
rejtekk-barázdáin az agy-motornak
átfut a Föld, ég s így teremthetsz újat.
A vágyaid örök gyöngyöt kotornak.

Szeretlek és anyádban az anyámat,
arcának száz ráncában ott a jóság,
mint asszúfürtben mámor és utánad
áldást küld, védje a vágyak hajósát.

Nyugtass meg, ó, hogy te is sejtéd Istent
s egy boldog létet túl a bús halálon,
hogy nemcsak én szeretnék lenni kis szent
s hogy mind e sejtés nem agyrém, nem álom!

Üdvözlégy Ádám, mert olyan vagy mint én:
síró gyerek a ködben, hős a fényben!
Üdvözlégy Éva, mert másom vagy szintén
s külön-szépséged gazdagítja lényem.

Nem kérdezem ki vagy, király vagy kondás,
csak légy velem. Az elmúlás harangja
magányt kongat. Titkon riaszt a kongás
s jó tudni, hogy százezrek lelke hallja.

Az utolsó jázminbokor

Kertem havas, nem izgul és nem érez:
a szomorú nyír minden ága ostor,
minden komoly fenyő egy ősz apostol,
berendezkedtem már az örök télhez.

Rügybontó szellők! hiába kerestek!
Spalettás ablak. Kályha. Víg hasábfá
a szenvedélyek dzsungeléből vágva.
Térdeplőn Biblia. Falon kerestek.

Alkony. Egy jázmin-cserje kivirulva
bejön... ki tudja, melyik tavaszomból?
Ki tudja, mit kívánhat? mire gondol?
Csak áll szobámban égőn, kipirulva.

...Valamikor vidáman vándoroltam,
a jázmincserje mellett elmehettem,
ezer virág nyílt ki rajta menten,
s én mit se sejtve messze kóboroltam.

Kigyúlt, ahogy kigyúlnak a szüzeccskék,
ha szembe jó a kedves május este.
Ráfészkelte egy madár, egy kis vereske,
mint lányok szívén a szerelmi fecskék.

A betlehemi csillagot nyomoztam,
tán nem is láttam, nem is vettem észre,
és elindult keresni ő s a fészke.
Most megtalált. Mit kezdjek véle mostan?

Valahol várnak vőlegényjelöltek
csóktalanul, csokortalan kalappal,
s csokortalanul, csóktalan ajakkal,
várnak valahol menyasszonyjelöltek:

eredj közéjük, jázmin, bűt elűzve!
– Megfordult, látomásként ment az éjbe,
itt-ott lehullt egy-egy szírom-levélke...
Színes hasábfát raktam rá a tűzre.

A pátriárka

A Halál füttyörészett, mint a részeg:
atyám utána ment. Széthullt a fészek.
Anyám hozzám jött. Ide jár fia,
lánya s nyáron szűk a plébánia.

Jönnek férjestül, szekeres-nyergestül,
pulyástul! Ó a háznép el nem restül!
A ház olyan, mint Noénál a bárka
s apám helyett én lettem pátriárka.

Mint Bibliában százados parasztok:
komolyság-kócból nagy szakállt ragasztok,
szakállam csókolgatja köldököm,
mint házeresz, olyan szemöldököm.

Sokaknak lettem én a papjuk, apjuk,
lélekruhának szövök színes gyapjut:
a nyájaim égen-földön legelnek,
az álmaim szívek rétyén delelnek.

Anyám fent ül, én lent az asztalvégen,
köröttem gyermekraj, sok víg cselédem,
sok apró száj szól, sok csöpp szív dörömböl,
sosem elég a tréfából, örömből.

Tekintély! (mondom) ezen áll az állam!
de leszaggatják komolyság-szakállam
s úgy ülök én is, piros-pozsgás arccal,
nagyképűséget kifüttyülő daccal.

S bohóccá lesz a gyermek-pátriárka,
kiönt a jókedv, árvíz, reng a bárka,
nővéreim rosszalják, anyám korhol:
Te rontod őket a szabadság-borból.

Kirohanunk labdázni, fára mászni,
fagyaltozni, vagy úszni, madarászni,
ámulni hangyán, vagy ha egy szű percen,
vagy jót kacagni finton, bukfcencen.

– De éjjel hozzám jó egy öreg ember
glóriás fejjel, megdicsőült szemmel,
szíve csengője csilingel nyakán,
mosolyog és megcsókol az apám.

Élünk ám még cimbora!

Kocsis Lászlónak

Harmincon túl

rájössz arra, hogy az élet: az Ember tragédiája.
Ettél a tudás fájáról, kinyílt szemmel látod fájva,
hogy Valaki a világon jár, kezében bomba van,
örömeink alá rakja s tovább megyen gondtalan.

Ágybafekszel:

hogy habtalan csend-vizekre vinne ágyad csónak-váza
s rájössz arra, hogy az ágyad jól alá van aknázva
kínos halálfélelemmel, szorongással, eleven
szívveréssed lesed halál-pózban fekve mereven.

Rájössz arra,

hogy alá van már aknázva: a bölcső a sírhalommal,
virágod a hervadással, szerelmed az unalommal,
örömeid búval, bajjal, bakacsinnal bíborod,
kurjantásod jaj-sóhajjal, ecettel az óborod.

Jó a rosszal,

tavaszkod az ősszel, téllel, hajnalod az éji holddal,
ifjúságod a vénséggel, mennyországod a pokollal,
szép országod árulással, csalódással terveid,
ahova lépsz, bajt borzognak szagló, látó szerveid.

Gyanútlanul

célt kovácsolsz, hősnek indulsz erre, arra nagy titokban
s alamuszi mód, hang nélkül, itt is, ott is bomba robban:
a virágból, vágyból, célból füst, hamu és por leszen.
Látnok lettél, béna bölcs, mert élsz, de úgy, mint a lesen.

Az a legény:

iríglylendő, sérthetetlen, pogány, mokány, betyárfajta,
ki nem tudja, milyen átok teljesül be egyszer rajta,
s hogy a vágyak, utak, álmok, hidak alatt bomba van,
aknák felett biztosan jár, füttyörészve, gondtalan.

Az a legény:

ötven évvel, hatvan évvel sövényt ugrik, májust kerget,
földi csodák csődörére lasszót hajít, szerel nyerget,
öntudatlan, boldog, szemén rózsaszínű pápaszem,
minden rózsa szagos néki, ízes minden málnaszem.

Ilyen legény

nem vagyok már, nem vagy te már, a fekete örvényt látva
kapaszkodnánk szalmaszálba, bölcséletbe, angyalszárnyba,
a szentségbe, barátságba s bár hordónknak nincs bora,
koccintsuk a szívünk össze, élünk ám még cimbora!

S hogyha élünk,

szeretünk is s ha szeretünk: fel nem robbant, sérthetetlen
hordónk van még, a szeretet örök-ömlőn, csapraverten,
bár lepkénknek, virágunknak, álmunknak nincs hímpora:
koccintsuk a szívünk össze, élünk ám még, cimbora!

Angyalainak parancsolt felőled!

A céltalanság fái közt bolyongtam,
lelkemre rázták barna harmatuk.
A feneketlen kútba néztem holdként
s torz ember-arcot tükrözött a kút.

A síró estben didergett a lelkem
s szóltam magamhoz: szégyeld már magad!
angyalainak parancsolt felőled,
hogy meg ne üssed kőbe lábadat.

Emlékezz vissza: csoda ment az úton,
halálos portól fuldokolt a Kor,
rászállt szívekre, fákra, csillagokra,
– amerre mentél, ketté vált a por.

Nagy szárazságban lelkek hervadoztak,
téged kirendelt angyal öntözött;
esőben jóság sátorában ültél,
hogy meg ne rongold királyfi köntösöd.

A hegedűdre égi húrt szereltek:
vidáman jártál vulkánok felett,
kövek követtek, fák, hiéna-falkák
s a viperáknak galambszíve lett.

A holdtalannak holdat énekeltél,
bölcsőtlen szívnek boldogság-anyát,
istentelennek édes Isten-arcot,
a vándoroknak bort, meleg tanyát.

Szenvedsz te is, de mások százszor annyit,
a méhesükben méh van és darázs,
borukban öröm, kertjükben keverve
kuszáltan tövis és virág-varázs.

Szenvedsz te is, de kertedben külön van
a tövis, ami néha szíven vert:
angyal-kezek sövényre hordták, védjen
s te csak ragyogj, virulj, légy minta-kert.

Őszi látogatás

A szőlőhegy pár napja jaj de vén lett!
– Tavasszal úgy állt, mint legény, ha lányt lát,
csokros bokrokból száz csalogány-csőrrel
fütyült míg nőttek a mámor-palánták.

Nyáron sokan jártak rá mint a hangyák:
barackot, meggyet álmódott a népnek,
dús férfi volt, ki kincset pazarolhat,
mert vágyai a csillagokba lépnek.

Kacajt, vígságot termelt a szüretre:
táncoltatott sok Pált, Piroskát, Lillát;
elhordták a bogyókba gyűjtött napfényt
s ő aggastyán lett. Elhagyták a trillák.

Kimentem a kedves vén bohémhez,
ki, bár elhagyták, nem dohog morogva,
ki bajszát festi, színes lomb-ruhát ölt,
multon mereng, dicsekszik s nem mogorva.

Ölébe ültet s szól: „Öcsém, az élet
átlényegítés minden pillanatban:
belém trágyát vetettek, verítéket,
én meg gyümölcsöt, édes mustot adtam,

a mustból bor lett, borból Isten vére,
sziklából föld lett, földből harmat-este
színes virág lett, szerelemből ember
s embernek a kenyérből Isten teste.

Az Isten van! Mindég volt villamosság:
most rádión egy pillanat a posta
a Föld körül s lámpában látható is.
Az Istent így hordhatja a kis Ostya.”

Az ősz bohócként lovagolt a fák közt:
színes confetti: lomb hullott megette.
Rendíthetetlen hittel egy paraszt járt
a szántóföldön s a tavaszt vetette.

Világnyelveket tanultam

Virág voltam a tengeren
és felfaltak a kis habok,
a semmitmondó kis habok.
Szivárvány voltam dúlt egen
és fölszívtak a fellegek,
a szürke, dolgos fellegek.
Arany hold voltam, szép csoda
és szétloptak a csillagok,
egyforma, pislá csillagok.

A batyumat úgy készítették,
bunkós botom ki úgy faragták,
hogy Gulliverek, Góliátok,
és a Gigászok útját járjam.

S rájöttem, hogy egy szörnyű bűn van:
a külön-szín, a külön-álom,
a külön-út s a legnagyobb bűn:
a keveseknek tolvaj-nyelve.

S tanulni kezdtem nyelveket.
(Nem volapük s nem szanszkrit nyelvet.)
A szürkék, a lelki szegények
nagy világnyelvét megtanultam.
A nyárspolgárok, egyszerűek
nagy világnyelvét megtanultam.
A kaptafa, barázda, bányá
nagy világnyelvét megtanultam.
A szegények s a szenvedők
nagy világnyelvét megtanultam.

A semmiségen örülők
nagy világnyelvét megtanultam.
Szivárvány voltam s megtanultam
a munkás felhők szürke nyelvét.
Az anyanyelvem megtanultam.

Tavasza a télben

Semmi se történt,
csak ránglehelt a forró lelkű Dél:
s kertünkben télen ibolyácska kél.

A vén December
hetykén egy csokrot kalpagjára tűz
s úgy mosolyog, mint friss-szerelmű szűz.

Mikulás bácsi
könnyű tavaszi saruban csoszog
s vígan viszi a bohókás botot.

A gyermekeknek
eszükbe sincs elbújni, este sem.
Valahol harmónika szól szerelmesen.

Semmi se történt,
csak ránglehelt a forró lelkű Dél:
s nem jött reánk se hó, se jég, se dér.

Ó embertársak,
vad, emberirtó örült teletek
világ végéig itt lesz veletek?

Én, mint a szentek,
néha tavaszt trillázok a havon
s virágot szedek befagyott tavon.

Semmi se történt,
csak Isten-szájból rámlelt a Szél
s bennem kék álom, ibolyácska kél...

A költő

Rögök között gubbasztott a pacsirta,
földszín göröngyök, csöpp testvér-göröngye.
Még nem figyelt rá senki, senki, senki.
A föld, a sár, a tyúk, a fák aludtak.
Aztán kigyúlt az Isten-szikra benne
s az égre lőtte, mint dalos rakétát.
Még nem figyelt rá senki, senki, senki:
még látszott földszín teste, sűrke szárnya,
még úgy nézték mint testvér földszülöttet.
Aztán eltűnt a szűz azúr varázsban,
de hangja szólt mint angyal hegedűje,
erősen, kéken, ellenállhatatlan.
S ekkor csodák csiráztak a világon.
A tyúk csibét csodálkozott magából.
Kisült, hogy kármin szívet rejt a sár is,
mert tulipánt tudott kilelkedni!
A fák súgták: utána a magasba!
gyökér-bilincsel lábujjhegyre álltak:
s ép egy virágnyt nőtt az emberségük.
Konzervatív, irigy hegyek feledték
arany-rejtő gyomruk vad kapzsiságát,
szivárvánnyal karikáztak utána.
A láthatatlan dalnok egyre szállt, szólt
erősen, kéken ellenállhatatlan
s pókhálónál is finomabb fonálon
a földgolyót báránként, húzta, húzta,
azúr mesék országain keresztül,
az álom-arcú szférákon keresztül
a boldog Isten kristály trónusáig.

Egyszerű, falusi híd

Egy hidat láttam Mármarosban: felépült cifrán, vasbetonból,
de a Tisza kamasz folyó és néha játszik, néha tombol,
új medret ásott hebehurgyán, gondolt merészet és nagyot:
a hidat megkerülte s ottan gyűszűnyi vizet nem hagyott.

Ily szégyen-híd sok nyalka költő. Állnak cifrán és kiagyalva,
az élet-víz nem zúg alattuk s ha van víz: csak tócsává alvad.
Fölényes, gögös íveikre nem fut egy ember útja sem,
nem kötnek össze partokat s nem néz rájuk a kutya sem.

Rajtam minden gerenda él még, le nem faragva, fájva, nyersen,
egymáshoz kötve lét-ínakkal s kinyomozható minden versben:
ez fűz, ez tölgy, ez rózsza, hársfa s mivel a munka elnagyolt,
ha május jön, ki is virulnak. Én csak falusi híd vagyok.

Én partokat ölelek össze: a gazdagok meg a szegények,
lelkiszegények s túl-tanultak, bolondos ifjak, béna vének
lét-partjait ölelem össze. A távolság mindég nagyobb,
mivel a partok átkozódnak. Én tiszta ölelés vagyok.

Alattam forr a mélység, élet, alattam vizek énekelnek,
vagy víg vizek, vagy bús vizek, de zenésítői életemnek,
alattam zeng a szeretet és örvénylik, bűg a borzalom,
itt színes vágy zúg, ott a jóság, de élet minden oldalon!

Van sok napom, hogy átmegy rajtam a hosszú, hosszú ember-skála:
sok életharc sok sebesültje, vakok meg bénák sántikálva,
herceg, proletár, pap, parasztok, jók, rosszak, bölcsek, ostobák:
megnézik lent a víztükörben az arcukat s mennek tovább.

Egy szép vasárnap nem jött senki, nagy csendesség volt s csoda történt:
valaki hangfogót szerelt a vízre s megállott minden örvény,
a híd zengő hárfává váltott és kivirult tavaszi díszben,
s leírhatatlan fény-özönben lassan átsétált rajtam Isten.

Hajszálnál finomabb fonalon

Hajszálnál finomabb fonalon

Sok a jaj, sok a baj! S ha jól megy minden,
agyunkban gubbaszt a borzalom:
ami van, csak úgy lóg pillanat-szögeken
hajszálnál finomabb fonalon.

Mit tettél ó Órás? Rábíztad az Időt
hajszálnál finomabb rúgóra:
feszülő pillanat pattanásig húzza
s örökre megáll a kis óra.

Mit tettél ó Kertész? Ki táplálja fádat?
Hajszálnál finomabb gyökerek!
Mi lesz a virággal, ha a gyökérkéket
átrágnak pillanat-egerek?

Mit tettél Teremtőnk? Ember-remekedben
hajszálnál finomabb vérerek!
Hajszálnál finomabb rúgójú szívünkre
lesnek a pillanat-egerek.

A Mindenség kéklő karácsonyfája lóg
hajszálnál finomabb fonalon:
és rajta a Nap, Hold, Föld, csillag-milliók
hajszálnál finomabb fonalon.

A boldogság kéklő karácsonyfája ing
hajszálnál finomabb fonalon,
mézeskalács-szívek: anyánk, szeretteink
hajszálnál finomabb fonalon.

Az Isten kezében csüng a karácsonyfa
hajszálnál finomabb fonalon.
Elég egy pillanat s vége a világnak.
Agyunkban gubbaszt a borzalom.

Babonás csend

Ettől a csendtől meg lehet süketülni.
Az idegek erdeje zúg.
Az égre sárgán feljött a halálfej.
Egy őrült piros lámpával szaladgál az erdőn,
botorkál, bukdácsol az emberi Öntudat.
A kísértetek most indulnak vadászni.
Nyilazottan vérzik az emberi Öntudat.
Vörös vizesés. Zuhog a vér.
A kápolnában megszólalt a lélekharang.
Zokogva kongat az emberi szív.
Az idegek erdeje zúg.
Ettől a csendtől meg lehet bolondulni.

Dér

Az éj gonosz volt: megfakult a táj.
Fáj.

Füvekben, fákbán megdermedt a vér.
Dér.

Rezgő nyárfákról hulldogál a lomb.
Gond.

Sötét rémséget ont a Varju-vár.
Kár.

A kecskerágó kamaszkodna még.
Ég.

Valaki jó és mindent elítél.
Tél.

Élet-ritmusban fölsivít a rím:
kín!

Nem hiányzol majd senkinek!

Nem is régen nem éltél. Már jó pár ezer éve vitték a Napot, Holdat égi gyémántsínek te nélkülöd! és vígan szólt a szférák zenéje, – de nem hiányoztál itt a Földön senkinek!

Az Isten rád gondolt: és elkezdte gyökerezni, piros talajt kerestél: vérpiros szíveket, gyerek-szemű sok lombod kérdezte: az mi? ez mi? gyerek-szemű sok lombod csodákat rügyezett.

Lehet, hogy Hencidától Boncidáig jutottak gyökérekéd s csak pár szív volt húmuszod neked, lehet, hogy Kolozsvártól tán Berlinig futottak és tízezer szívekből szívta az ízeket.

Lehet: egyhelyben hull le gyümölcsöd: a vadalma és nem talál rá senki az erdő közepén, vagy messze szétgurulnak és sok ínynek vigalma lesz sok finom gyümölcsöd a Föld nagy körzetén,

borzongtál az alszélre, kacagtál a felszélre, tán rád szállt, vagy csak vártad a híres madarat, – mindegy: ha rád suhint itt a Favágó fejszéje, úgy eltűnsz majd a Földről, a tönköd sem marad,

csak épp dőltöd percében, mint a pisztráng a horgon, gyökérekédnek végén fájnak majd pár ember-szivek, de nem lesz semmi jel sem a Napon, sem a Holdon, szférák zenéje zeng, zeng - és nem hiányzol senkinek.

Nem!

Őszi fák közt járok. Csend. Halál. Gyászpompa.
Most a sóhajtás is úgy hat mint a bomba.
Lopakodva járok: tavasz virul bennem,
csempész-árut viszek. Bánat-ágak húznak
– s én borzongok: nem, nem;

Szegények közt járok. Ima. Könny. Düh. Átok.
Lelkekben puskaport, pokolgépet látok.
Lopakodva járok: nékem van mit ennem!
Szégyenkezve járok. Csak egy gyufa kéne!
– S én borzongok: nem, nem!

Betegek közt járok. Kórház. Jód. Kinin. Csend.
Rossz tüdő, rossz szívek titkos kara kint zeng.
Lopakodva járok: az Élet költ bennem
fészkén színes álmat. Bacillusok lesnek
– s én borzongok: nem, nem!

Mint a mesebeli boldogság-szamárőr:
megfogyott az ország. Les a sok határőr.
Gyászt és nyomort látok, ha oda kell mennem.
A sebekre ránő a feledés-moha,
felszakítom: nem, nem!

Holdkóros arccal lépeget a csend

A kompon állok. Lassan hajt a révész.
A túlsó partot szívszorongva várom.
A holtakat a halál hús folyóján
így hordja át a túlvilágra Cháron.

Az erdő most egységes barna tömb,
hátán holdkórosként lép, lép a Csönd,
pedig bent ezer madár-szív dobog:
halál-riasztó kis piros dobok.

Fodortalan fekete a Latorca:
halál-tükör, nem csobban, nem zizeg,
a hold úgy néz bent, mint egy hulla-orca,
– pedig ezer hal fúrja a vizet.

Olyan a folyó, mint egy tinta-tó
s mintha nem messze megfeneklene,
– pedig tengerbe húzza biztató
ritmus, belső törvény, biztos zene.

Olyan a lelkem, mint a barna erdő:
egységes tömb, bazalt: hátán merengő
holdkóros arccal lépeget a Csönd,
kívülről rend van, jár a csend, de bent:

ezer aprócska madár-szív dobog,
halál-riasztó kis piros dobok
s egy lángszórú, láng-szarvú szarvason
a fák között lidérces Rém oszon:

S mintha a sírban megfeneklene
életfolyóm: pedig bent ezer pisztráng
uszkál s tengerbe húzza, mint az istráng
a lovat és kocsit, belső zene.

A kompon állok, lassan hajt a kompos,
a túlsó partot szívszorongva várom.
A hátam borzong, olyan ócska, csontos
a révész, mint halál-folyóján Cháron.

Kifele az erdőből

Szabó Adorjának

Emlékeztek az anyai álmok folyójára?
Ott úsztunk: rózsaszínű liliomok.
Aztán kiöntött minket, mint az árvíz.
Ott ültünk: rózsaszínű csecsemők.
Az erdő hívott. Parancsolt. Babonázott.
Futottunk falánkul befele, befele, befele.

Csigát, kagylót kerestünk, játszottunk velük.
Nem tudtuk, hogy ők a végtelen Tenger trombitái.
Majd játszottunk rablócskát, háborúcskát,
aztán szembekötősdit, szerelmesdit,
később forradalmasdit, megváltósdit,
S futottunk az erdőbe befele, befele, befele.

Játszottunk házasságot, hivatalt, hivatást.
Játszottunk hazát, háborút, humanizmust.
Kevélykedtünk, összevesztünk, kibékültünk.
Az Isten két fény-szeme örködött felettünk.
A Nap és a Hold felváltva vigyázott az égen.
S mi futottunk folyton befele, befele, befele.

Szaglásztuk az erdő gyöngyvirág-értelmét.
Bányásztuk az erdő mélység-értelmét.
Barázdáltuk az erdő tisztás-értelmét.
Zúgattuk az erdő turbina-értelmét.
Vak éjből világosságra vágytunk.
S futottunk az erdőbe befele, befele, befele.

Még azt hisszük, hogy az erdő végtelen.
Még azt hisszük, hogy egyre befele megyünk.
Pedig lehet, hogy régen kifele megyünk,
hogy elénkbe toppan a halál folyója,
fekete feledés-habok meztelenre vetkőztetnek.
Meztelenül indultunk, meztelenül megyünk kifele.

Harminchárom éves vagyok. Érzem, kifele megyek.
Az erdő szívembe szúrta tuskéit. E bíbor sündisznóval
meztelenül megyek a halál folyóján keresztül.
Az erdő gazdag, királyi kincsek dáriusa
s az egész erdőből csak e töviseket szabad általvinni.
Ó, kinek marad az eprek íze, májusok varázsa, ibolyák illata?

Ködben

Éj. Budapest.
Rossz idegekkel orvosokhoz jöttem.
Nem ismerem
magam ki most e sűrű téli ködben.

Micsoda ház
tornyán vigyorg e mutatótlan óra?
– Hisz ez a Hold,
fantasztikus rém-orcává mosódva.

Ó sárga Hold!
Mi van az én szép, hívő életemmel,
hogy rémeket
látok hajdan biztos gyerek-szememmel?

Voltál te már
gyerekmeséknek tornyán toronyóra,
ha szólt verőd:
égből hősök potyogtak potya-módra.

Voltál te már
tavasz tündéri tornyán toronyóra
és kacagott
víg arcod a virág közt álmodóra.

Voltál te már
a Minden-ember-tornyán toronyóra,
taktust ütött
titkos verőd a szent találkozóra.

Voltál te már
dicsőség tornyán tündöklő nagy óra,
az égből egy
madár dalolni járt a mutatóra.

Mi vagy te most?
Halálfélelmek tornyán toronyóra
s imádkozom,
hogy döntse fel köd-tornyomat a bóra!

Uj óra kell:
nem Hold, de Nap, izzó tavaszi-forma!
Uj torony kell:
még nem tudom, talán a szentség tornya.

Elégia

Húvös Lászlónak

Ugy feküdtél a földben, mint márványban az Eszme.
Véletlenül egy Ujj kirajzolt, mintha ibolyát keresne:
és felkeltél és jártál, süttöt rád égi kegy,
– de nyitva hagytad a földet, mint aki visszamegy.

És ámuldoztál mindenben. Játékaid már készen voltak:
nappalra kaptad a Napot és éjjelre a Holdat,
éltél egy gyermek-mágiában: a Május volt a mágusod,
folyók dajkálták halaid, szelek füttyülték himnuszod.

Vallást nem kellett alapítnod, vallásod várt rád készen,
hazát nem kellett alapítnod, a tiéd volt egészen
és nem kellett teremtened virágot, lepkét, csillagot,
készen kaptad apád, anyád s szemedben öröm csillogott.

Lábod alá a szőnyeget hősi mesékből szőtték,
mint bazárban a bábuk: vártak rád barnák, szőkék
és választottál egyet és játszottál vele
s azt mondtad: édes életed nappala, éjjele.

Aztán a fejedbe ragadt bukott angyalok mániája,
midőn a földön átvonult a Május színes mágiája,
midőn a földre billió szám jöttek madarak és rügyek
s érezted: nélkülöd csinálják ezt a remeklő szent ügyet.

Megkérdésed nélkül! Nem örvendsz a tavasznak,
mert úgy érzed, hogy senki vagy, valahol leszavaztak,
vagy nem is voltál senki: nem sok egy rózsaszínű rügy,
de annyit sem csináltál s keserved csak ürügy.

A Tavasz üstjét fűtik száz-színű virág-lángok,
agyad gyorsforralóján te is meggyujtod lángod
s míg Faustot játszol: ellobog a hamarlángú szerelem,
tudás, kutató szenvedély s az új világ meg nem jelen.

Sőt, visszaveszik lassan minden játékod tőled:
a Napodat az éjnek, az apádat a földnek
kell adnod s új vitéz jár álmaid szőnyegén
s szőkéd vagy barnád oldalán a vénség már a vőlegény.

És visszamegy a földbe nagy pihenést keresve,
és úgy fekszel a földben, mint márványban az Eszme,
mint hullámban a hullám a mélységek felett
s a Föld, a nagy koporsó az űrben száguldoz veled!

Számadás

Az Idő karavánt hajt, fut sok tevéje:
mennek az órák, megy a tevesor,
ragyogó hajnalból reménytelen éjbe
mennek az órák, megy a tevesor.

Az Idő kergeti karavánját bőszen,
mennek a napok, megy a tevesor,
fele a tavaszban, fele már az őszben,
mennek a napok, megy a tevesor.

Az Idő kergeti, se hossza, se vége,
mennek az évek, megy a tevesor,
ifjúság fényéből, öregség ködébe,
mennek az évek, megy a tevesor.

Hátukon fűszerek, szerelem, bor-tömlők,
játékok, álmok, ópium, mámor,
ezeregy éjszaka ezeregy kiömlött
vágyának gyöngye, gyönyöre, kéje.

Barátom, láttalak: hátukról markoltál,
folyton fizettél, agyad, szíved is
részletekben ment rá, amint vásároltál.
Mondják: mindened füst és levegő.

Mutasd csak a markod: nincsen semmi hija,
csak épp hogy üres, üres zsebed is.
Barátom, bűvészet, fekete mágia
amit te láttál! Látomás, csalás!

Én vettem pár dolgot, ami örök érték:
pár forró imát, sürgönyt Istentől,
anyám tiszta csókját, apám verítékét,
jóság-balzsamot, gyermeki kacajt.

Az Idő kergeti karavánját bőszen,
mennek az órák, hónapok, évek,
fele a tavaszban, fele már az őszben.
Nem várok semmit. Számadásom kész.

A lélek lassan emlék-múzeum lesz

Az élet jár, kel, célok lába futkos,
a boltokban bájjital, szőke rum
– s a zajló élet kellős közepében
épül, épül az emlék-múzeum.

Termek. Gyerekkor. Hernád. Első pizstráng,
mit kifogott a gömböstú-horog.
Első halál-kín. Első hősi malmom,
melyből öröm hullt. Most már nem forog.

Első betűm. Az első vízipuskám.
Az első vers. (A méhes szendereg.)
Azóta mennyi vers! Hogy ostromolták
a szívek várát! Színes hadsereg.

Az ifjúság vérlázító virágja
még spirituszban is milyen pogány!
De holt. Nem tudná visszaénekelni
se vágy, se csíz, se csók, se csalogány.

Ez itt az első szerelem batárja.
Arany. Nem csókolt csókok aranya.
Csak Hófehérke kocsikázott rajta.
Ez itt a Sors. Vasorrú vén banya.

Vallási téboly. Tiltott könyvek láza.
Önképzőköri láz. Matúra-láz.
Egyetem. Kínnal hordozott szüzesség:
legendás hőssé tesz, ha megaláz.

Kispapság. Béke-méz nyalogatása.
Isten ugart szánt: vér fut mindenütt.
A vágyaim kitömve. Naftalinnal
beszórva. Rémit holt üvegszemük.

Ez Magyarország. Volt. Ez Tündérország.
A térkép arca rád néz kedvesen.
Mikor belépsz, barátom, vess keresztet
könnyek szenteltvizével nedvesen.

Rövid tanárság. Vad erők viharja:
titán-csizmát hord a kántor fia,
Holddal, Nappal labdázik, – majd mint búzát
barázda: rejti a plébánia.

Isten búzája csend méhében érik.
Halálfélelmek: földem vérezik,
Isten hullámszik millió kalászbán:
a tömeg Isten-testre éheznek.

Apám belép az emlék-múzeumba,
itt várja ima-léptű jöttömet.
Szereplések. Könyvek. Szeretet-mámor,
tapsorkánokkal ünneplő tömeg.

Arcképcsarnok. Barátok, ismerősök
ezerszám lógnak a lélek-falon.
Ma múmia: mi tegnap test, öröm volt,
préselt virág, vers: a volt fájdalom.

Az ember lassan emlék-múzeum lesz:
folyton bővül, épül s amit talál
a földön, égen, belevándorol mind,
míg máglyát gyújt belőle a Halál.

Megdicsőülés

A pap pakkolta szereit. Anyja az ágy fölé dőlt,
és jajveszékelt: nem kelsz már föl soha!
Ő, mint a lepke a hernyóból, mint fürdő lány a pendelyéből,
kilépett testéből, mely úgy feküdt mint a levetett ruha.

Anyja szívéből leszakított egy muskátli-virágot,
aztán kiment a téli éjbe a bezárt ablakon.
Vad köd gomolygott. Valahol harang kongott. Ő nekivágott
a kis virággal a ködnek, tapogatózva és vakon.

Ment mendegélt s a kis virággal rávágott a ködre:
a köd lépcsővé sűrűsödött, millió foka volt,
ragyogva lépett fölfelé, meztelenül, fény-fátyollal fődve
s a legfelsőbb lépcsőn ezüst ruhában várta a Hold.

A kis virággal intett a csillagoknak s lépcsővé tömörültek,
a kék égi üvegharangok megszólaltanak,
lépdelt a millió-fokú csillag-lépcsőn s az üdvözültet
a legfelső lépcsőn arany ruhában várta a Nap.

A kis virággal intett az angyaloknak: azok mitsem
vártak, szárnyukból szivárványlépcsőt csináltak s a föld fiát
hívták, ment, egyre jobban ragyogott, fent várta már az Isten
s az Úr kezébe tette le anyja muskátliját.

...Testét lent a Szent Mihály lovára tették,
körülköttyezték. Az anyja egyre sírt.
Szólogatták, rázták, költögették,
s hogy három napig nem szólt: a temetőben megásták a sírt.